

GLASNIK

Dvotjednik za javna pitanja

Broj 124

Izlazi svake druge srijede

Zagreb, 7. rujna 2011.

Od broja 126 samo na www.hrvatskauljudba.hr

Pred Banja Lukom: Kolovoz 1995.

Hrvatski uljudbeni pokret

SADRŽAJ:

dr. sc. Tomislav Dragun: Gdje su Vam legije g. Kunek.....	1
Dragan Hazler: Poyhistoru, gromovniku velebitskome i pjesniku.....	5
Ilija Šikić: Jure Francetić.....	7
Mate Ćavar: Hrvatski klevetnici s klevetama ne prestaju	9
Branko Stojković: Skandal i zloupotreba statusa u diplomaciji	11
Charles Billich: Letter from hell	15
Mladen Schwartz: Filozofija Kranjčevićevog Mojsija (1. dio).....	21
Đivo Bašić: Hrvatska kraljevska kruna	29
prof. Žarko Marić: Rijeke i potoci (1. dio)	37
Maurice Pinay: Gospodari komunizma (1. dio)	41
fra Martin Planinić: Teološka razmišljanja (1. dio).....	51
Branko Marjanović: "Lisinski": prvi hrvatski slikopis (6).....	61
Enes Midžić: Prebiranje po filmovima hrvatskog slikopisa (6)	65
Jedna deputacija (6)	65
Mladen Schwartz: Bleiburg i Haag (2).....	75
Srpsko-Bugarski rat 1885. (4).....	83
Mile Nedeljković: Ko su Šumadinci? (3)	86
fra Martin Planinić: Ante Vrban (3).....	87
Dr. Mile Budak: Bazalo (61. nastavak).....	89
Josip Badalić, D. I.: Božji pustolov (28. nastavak)	93

Na naslovnici: **Dragutin Šafarić - Pred nama je novi dan**

"GLASNIK" izlazi svake druge srijede, dostupan je putem internetske stranice www.hrvatskauljudba.hr i besplatan je.

Nakladnik: Ognjište, nakladna zadruga, Zagreb, Pete Poljanice 7

Glavni i odgovorni urednik: dr. sc. Tomislav Dragun (tomislav.dragun@gmail.com),

grafički urednik: Hrvoje Mirković (lovorka.dragun.mirkovic@gmail.com),

informatički urednik: Hrvoje Mirković (hrvoje.mirkovic@gmail.com).

Brzogas: 00385/1/2923756, 00385/91/3388432, 00385/91/3388433,

hitrozov: hrvatska.uljudba@gmail.com

GDJE SU VAM LEGIJE G. KUNEK

14. kolovoza 2011.

Velecijenjeni g. Kunek,

Lijepo govorite, još ljepše pišete.
Pravi ste Hrvat.

Tu za mene nema nikakve dvojbe.

Nu, niste bojovnik.

Niste borac.

Ne slijede Vas legije.

Bez legija se, međutim, kazuje i
svjedoči to povijest, ne da pobijedi-
diti.

1918. nismo imali svojih legija, kako
smo ih 1848. primjerice imali, pa
smo prošli, kako smo već prošli. Ni-
su bili glupi tadašnji hrvatski politi-
čari, ali su djelovali "u zraku", bez
podloge.

1945. naše su legije izgubile, pa
smo opet prošli, kako smo već proš-

li. Nema tu mjesta nikakvu nadmu-
drivanju. Ni tadašnji hrvatski poli-
tičari nisu bili glupi, ali je neprija-
telj jednostavno - bio jači.

1991. naše su legije konačno pobi-
jedile. Dobili smo ono, što smo do-
bili. Nisu tadašnji hrvatski političa-
ri bili pametniji od prethodnih, ali
su njihove legije pobjedonosno doš-
le do Banja Luke.

Opet smo u vremenu, kad će zadnju
reći naše legije. Kakve i koje? Ne
znam. Nazirem ih, ali ih ne pozna-
jem dovoljno.

Jer, tako mora biti.

G. Popović je vojskovođa. Zato ga
Vi i ne razumijete, budući ne shva-
ćate narav i smisao bitke kod Kane.

Rim ili Kartaga?

Kad je Kartaga propustila učiniti
svoje, učinio je Rim.

Prema Banja Luci

Naše je slijediti g. Popovića u okviru Hrvatskog Domoljubnog Bloka.

Vrijeme će pokazati, koliko će on uspješan biti, ali u svakom slučaju već sada se može reći: na pravom je putu.

Opet treba okupiti bojovnike. Borce. Ako ih još uvijek ima!

Shvatio je sve to g. Popović, pojmio je bit stvari i drži se toga. Ne može biti nikakvog hrvatskog zajedništva po KP-receptu. Dobro vidimo kako takvo zajedništvo izgleda u provedbi. Slavljenje titovki u Srbu i zatvaranje domoljuba, koji nose ustašice u Čavoglavama.

Zajedništvo, dakle, s komunistima? Da, ali možda samo u WC-u. Za vrijeme nužde!

G. Popović je konkretan čovjek, kao pekar, nudi konkretan i provediv Sporazum. Kao pekar - bijeli kruh.

Dakako, nitko nije siljen ići s njim i za njim. Tko tako ne će, ima i za

njega mjesta: (revolucionarno) čavrljanje uz dobro zagrijanu peć.

* * *

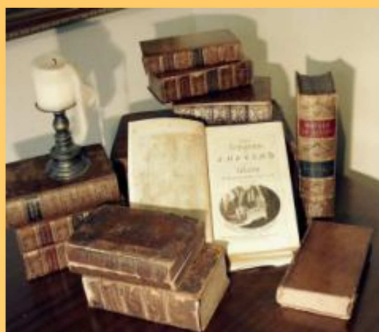
Da, dobro ste primijetili, Hrvatski uljudbeni pokret djeluje i preko Hrvatske Uljudbene Vlade iz Slovenije, ali u Hrvatskloj. Opet konkretno s jasnim ciljevima i opsadama oko njih. Treba li ih poimenice nabrojiti?

Bog Vam dao dobrog života i zdravlja.

Pazite samo, da Vam se vatra u peći ne ugasi. Možete se prehladiti. Uskoro će jesen.

S poštovanjem

dr. sc. Tomislav Dragun

Ognjište

Nakladna zadruga

Zagreb, Pete poljanice 7

e-mail:

naklada.ognjiste@gmail.com

Vam predstavlja nova izdanja knjiga:
dr. sc. Tomislav Dragun

**Pogledajte,
ovako su nas
opljačkali
Vladimir Šeks
HDZ i
Mladen Bajić**

**3. zloća:
PPK Valpovo**

OGNJIŠTE Nakladna zadruga, Zagreb, Pete poljanice 7,
PJ Hrvatska knjižara, Zagreb, Četvrte poljanice 8, www.knjizara.hrvatskauljudba.hr,
e-mail: lovorka.dragun.mirkovic@gmail.com, naklada.ognjiste@gmail.com
tel: +385-1-2923-756, fax: +385-1-2923-757, mob: +385-91-3388-433

POYHISTORU, GROMOVNIKU VELEBITSKOME I PJESNIKU

 Dragan Hazler, Basel,
3. srpnja 2011.

Veličino, dotaknuta u sintagmi ovog naslova, za sada ostajem, srcem punim zahvalnosti samo za Tvoj noćasnji uradak iz duše posvećen Velikanu iz Hrvatske Like i Crobaviae, koja je u noćasnjoj noći 2./3. srpnja 1912. poput Djevice Marije - Isusa, rodila Kata Žubrinić - Francetić sina i dala mu ime Jure, da imenom i bićem naslijedi istoimena otca Jurja Francetića.

Već u imenu Jure naslutila je Majka Kata, zaslužna kraljica svih Hrvata da će se sin Jure kao Sveti Juraj boriti protiv svih nemani, koji stoljećima ugrožavaju Hrvatsku...

Isusova Majka Marija i Jurina Majka Kata, hrvatska mučenica jednako su oplakale svoje sinove, prva Isusa, a druga Juru.

Njihovim suzama radi smrti svojih sinova pridružile su se suze svih majka Svijeta i Majka Hrvatica, i iz njihovih suza su uzkrsnula obadvojica nedužnih žrtava: Prvi Spasitelj i Odkupitelj celoga svieta, a Drugi Uzor i Branitelj roda svoga - Naroda Hrvatskoga i Zemlje te plemenite, što Hrvatskom se zove.

U malome selu rodio se Jure, u Vivozi kod biskupskog grada Otočca, onog grada, što mu ime Baščansku ploču, hrvatskom glagoljicom Zvonimira spominje.

Na put trnovit, ali slavan iz Vivoze, što na život ukazuje krenuo je Jure i nakon svojih uspjeha, boreći se za Dom i slobodu Hrvatskome rodu nesrećom završava svoj život u Zvonimirovom Slovin Gradu, koji danas Slunj se zove.

Tu mu Sokol Hrvatski uspavanku poje, u grobnici vječnoj zajedno s 800 Kvaternikovih Hrvatica i Hrvata iz ponosne Rakovice.

JURE FRANCETIĆ

U slavu nadnevka rođenja krilnika Jure Francetića, 2. lipnja 2011.

spjevao *Ilija Šikić*

Ustani narode Hrvata!
Jure te Francetić zove.
Budi sjaj veleobrata
Hrvatske države nove!

Čija još stisnuta šaka
čvrsto drži slavan stieg
koji zlog tjera u bieг.

Smijemo li zabaciti
U zaborav njeg'vu žrtvu?
Zar sam mora stražu mrtvu
On vječno za nas držati?

Ne izdaj šutnjom narode
Onog koji život daje
za svu neovisnost našu;
Tog nam slavnog ustašu.

S iztoka i sa zapada
nemilosrdno napada
vojska pohlepnih uljeza
na grudobran tog viteza.
Jedinog onog junaka

Ustani narode Hrvata!
Jure te Francetić zove.
Budi sjaj veleobrata
Hrvatske države nove!

Uzalud su srbski zločinci fašističkog i komunističkog krda i hrvatskih Juda mislili, da će smaknućem Jure Francetića smaknuti Hrvatsku, ali su se grdo prevarili.

Duh hrvatski je nesalomiv. To su pokazali Hrvatski branitelji počev od Domagoja i Tomislava, preko brojnih Zrinskih i Francetića do Franje Tuđmana i Ante Gotovine...

Hrvatska je bila, Hrvatska jest i Hrvatska će biti, dok Hrvatice majke rađaju ponos djecu Roda Hrvatskoga.

Hvalu Ti Gromovniče Velebitski, za Pjesmu našem Juri, simbolu Otočca i Slunja i ciele naše drage i prelijepe Hrvatske.

Iz srca Ti hvalu šalje sin Zvonimirovog Slovin Grada, na braniku Hrvatske, u poviet našu utkanome pod imenom Slunj poznatome.

Mi imamo u Hazud-U skladatelje i pjevače Croatiae i vjerujem da će Tvoja pjesma Polyhistore zagrmiti Glasom hrvatskim u notama glasbenim.

Ovim redcima za Tvoju Pjesmu Juri, koja sledi zahvaljuje Ti Hrvat iz Slunja Dragan Hazler, saniteski častnik Hrvatske vojske u pričuvi i pitomac škole bojnika +Stipe Šaravanja iz ponosne Hercegovine hrvatske.

HRVATSKI KLEVETNICI S KLEVETAMA NE PRESTAJU

✍ Mate Ćavar, Zagreb

U Večernjem listu od subote 6. kolovoza 2011., na stranici "komentari" Tihomir Dujmović pod naslovom piše:

"Kad Tadić govori o tuzi, opetuje: Oluja je zločin!"

On piše o srpskome ne kajanju za zločine nad Hrvatima u zemlji hrvatskoj. On se već po koji put posipa pepelom NDH. Tako u ovome članku pored ostaloga piše i sljedeće:

"NDH je napravila neviđena zvjerstva nad Srbima, ali Hrvati se i danas toga istinski srame, osudili su to zlo eksplicitno, u svakoj prigodi to ističu i danas."

I to je sve autor ovoga članka umotao kao da Srbi ne priznaju svoje zločine nad Hrvatima.

Koliko znamo ovaj člankopisac je rođen puno poslije NDH, ali eto on govori o "neviđenim zločinima NDH nad Srbima" napamet, kao da je završio školu u Kumrovcu ili Beogradu.

Odakle to sve zna jedan Tihomir Dujmović, ako ne iz srpske, jugokomunističke, polustoljetne klevetničke laži na sve što je pripadalo onoj NDH?

Ako neki tobože hrvatski člankopisac želi pisati o srpskim zločinima nad Hrvatima SANU memorandum-ske agresije, odmah se mora posipati prahom njihovih klevetničkih laži protiv NDH. Pored tolikih či-

čaka, Jergovića, Pilsela, eto i jedan Tihomir Dujmović se služi njihovim zlim klevetama.

A takav je cijeli sustav današnje RH, od Mesića i Josipovića, kao i svekolike njihove jugokomunističke pasmine. Je li ikada jedan Tihomir Dujmović pročitao bilo koje hrvatsko djelo hrvatskih suvremenika NDH kao što je don Anto Baković, s desetinama preživjelih hrvatskih branitelja o toj, po ovome Tihomiru Dujmoviću, zloglasnoj NDH?

Je li je ovaj Tihomir Dujmović ikada pročitao koji članak od sudionika partizana Stipe Vukovića iz Splita?

Je li Tihomir Dujmović bio na podizanju spomenika četničkome pokolju hrvatskih hodočasnika svete Ane, od 7. rujna 1941., samo nekoliko mjeseci nakon proglašenja NDH?

Ovakvo klevetanje naroda i branitelja NDH je monstruozi zločin laži protiv Hrvata NDH. Ta mi smo jedan te isti narod, koji se borio za svoju slobodu, u svojoj domovini. Niti jedan Ustaša ili Domobran nije se borio izvan NDH nego je branio svoju, nakon 839 godina obnovljenu NDH, koja nije bila zločinačka, ni nacistička ni fašistička i koja se samo u svome nazivu zvala Nezavisnom.

Ali na žalost, da bi jedan Tihomir Dujmović uopće mogao pisati i u Večernjem listu, on se mora služiti klevetama protiv vlastitoga hrvatskoga naroda NDH.

SKANDAL I ZLOUPOTREBA STATUSA U DIPLOMACIJI

**Deset godina nas je sramotila Mesićeva diplomacija,
a ni danas ta praksa nije prestala**

✍ Branko Stojković, Bjelovar

Mesić je švercao alkoholna pića sa veleposlanikom Vejnovićem

Stjepan Mesić je Jovana Vejnovića 2005. godine imenovao veleposlanikom u Libiji. Vejnović je kao veleposlanik prošvercao u Libiju 1.500 litara alkoholnih pića. Između ostaloga 514 litara žestice, 682 litara piva i 310 litara vina. Jovan Vejnović veleposlanik u Libiji iskoristio je svoj diplomatski status i u dvije godine prošvercao je u tu državu alkohola u vrijednosti 18.000 dolara. Iako je u Libiji zabranjena konzumacija alkoholnih pića, kao i prodaja, pa čak i kažnjiva zatvorom. U jednom intervjuu ustao je u obranu Vejnovića šef RH, Stjepan Mesić, izjavivši da je prije svega veleposlanik htio pomoći našim

radnicima u Libiji. Ali nije rekao kojim radovima i o čijoj tvrtki se radi. No, radilo se je o Mesićevim poduzećima u Libiji.

Prije nego što je postao veleposlanik, Jovan Vejnović je 2003. godine radio kao savjetnik ministra za europske integracije. Na Zrinjevac je došao u vrijeme Račanove vlade 2001. kad je počeo kao tajnik za gospodarstvo u MVP-u. Prije toga je od 1998. radio kao tajnik Srpskog narodnog vijeća koje vodi Milorad Pupovac, a do 1998. je šest godina bio u nevladinim organizacijama. Krajem 1980.-tih i početkom 1990.-tih bio je savjetnik predsjednika Jugoslavenske vlade za vanjsku politiku. Još od 1970. godine radio je u institucijama i veleposlanstvima tadašnje SFR Jugoslavije. Bio je tajnik u ambasadi Jugoslavije u

Jovan Vejnović

nepravomoćno je osuđen jer je kao hrvatski veleposlanik u Libiji u tri godine sa 5000 litara alkohola opskrbljivao službeno predstavništvo i naše radnike u tvrtkama Crosco i Ina d.d., kršeći Bečku konvenciju. (www.jutarnji.hr - 13.5.2011.)

Kairu, te tajnik ambasade u Alžiru i Maroku. U Libiji je glavni šef Moamer Gadafi, koji je Mesićev osobni prijatelj.

Afere u diplomaciji nas prate još iz 1993., kad je veleposlanik Neven Jurica na gradnju veleposlanstva u Canberra potrošio čak 1,6 milijuna dolara. Zatim je Neven Jurica u Norveškoj 1998. potrošio za reprezentaciju deset puta više nego što je bilo normalno. Ivica Maštruko je 2001. smijenjen s mjesta veleposlanika u Ljubljani. Iste 2001. godine prijavljen je za gospodarski kriminal Marko Žaja, veleposlanik u Parizu. Generalni konzul u Kanadi Mario Livaja prijavljen je zbog vožnje u pijanom stanju u diplomatskom autu. Zaposlenik veleposlanstva u Washingtonu Vibor Luks na internetu je objavljivao 2004. dnevnik u kojem je ismijavao svoje radno mjesto i američkog predsjednika.

Tajnik u ambasadi u Makedoniji, Vladimir Badanjek, snimljen je i prijavljen za pedofiliju. Suprug djelatnice

u konzulatu u Los Angelesu uhićen je kako kupuje drogu 2006. godine. Službenik MVP-a uhićen je 2006. u Nizozemskoj s lažnom diplomatskom poštom koja mu je bila pokriće za krijumčarenje kokaina. Neven Jurica u Washingtonu je potrošio na večere i izlaske 1,5 milijuna kuna.

Očito je, da nas je Mesićeva diplomacija samo sramotila po cijelom svijetu. I to deset godina, koliko su trajala dva njegova predsjednička mandata (18. 02. 2000. - 18. 02. 2010.). Imamo mi još jednoga (sad) europsko-svjetskog lakrdijaša Gordana Jandrokovića (HDZ), koji priča takve gluposti da ih (ne)može polizati ni pas s maslom. To ne priliči ni malo jednom ministru za europske integracije, da „blebeće“ gore od neke babe.

On proziva predsjednika RH, Ivu Josipovića da odugovlači s imenovanjem veleposlanika, a da time ide na ruku „kukuriku koaliciji“, i da šteti hrvatskoj diplomaciji u svijetu. Nije mi cilj braniti Josipovića, jer on je postav-

Ijeni Mesićev „klon“. Hoću reći da su svi oni isti, a to ni malo ne koristi hrvatskom narodu. Sjetimo se, kako se je (tada) Mesić požalio - da premijer Ivo Sanader želi u MVP smijeniti sve njegove ljude.

Tu istu „fintu“ imamo i sada. Kaže se da je vlada Jadranke Kosor poslala „istu notu“ predsjedniku Ivi Josipoviću, da se imenuju stručni veleposlanici. Svatko od njih hoće postaviti svoje ljude. Isti sukob predsjednika Vlade i predsjednika države traje oko postavljanja veleposlanika. Sve je to sramota za našu državu. Veleposlanici se ponašaju kao "rasipni sinovi" sve dok Hrvatska država posuđuje milijarde eura u inozemstvu i od šest domaćih banaka: RBA, ZABE, PBZ-a, Splitske banke, Erste i Hypo banke.

Hrvatima se (sad) nude još jedni prevarantski izbori!

Eto, i to smo nekako preživjeli: dvadeset i dvije godine lažne demokracije (1989. - 2011.). Naravno, ostaje i dalje moje pitanje:

Koliko je još mistifikatorskih izbora hrvatski narod kadar preživjeti?

Ista partizansko-komunistička UDB-a kroji nam budućnost. A Hrvatska sve dublje propada, jer nas zadužuju i krađu, varaju i obmanjuju, a da nema nikoga, koji bi im stao na kraj. Kako preživjeti krizu u Hrvatskoj? Sve su živo pokrali i upropastili. I to se zove vlast? Imamo golemu birokraciju, imamo 300.000 nezaposlenih, kraj financijske krize ove godine imamo 150.000 blokiranih računa i ovrha...

Isto tako u državnom proračunu 2011., imamo rupu od 8 milijardi kuna. Hrvatska odumire kao država i tko to sve može spasiti. Svakodnevno gledamo kako bande ratuju međusobno. Tko će više ugrabiti od ionako uništenog i sirotinjskog naroda.

Krajnje je vrijeme da se svi dignemo i da zaustavimo ovaj veliki lopovluk i kurveraj.

Jer, u protivnom nema nam budućnosti.

LETTER FROM HELL (1)

 Charles Billich

Dear Charles,

Congratulations on the portrait you did of me - you couldn't have come up with a better allegory!...

Up to my death 30yrs ago my regime painters have portrayed me some 30 times...

Their flattery contributed to my self-apotheosis, the other factor being my lack of any faith.

My proverbial posturing started in the 1940ies. There were some artists among the partisan guerillas around me, which enabled me to order that my portraits or reproductions "decorate" every shop in Yugoslavia, as well as the shop windows, otherwise empty as there was little to sell.

I also ordered my portraits into every classroom, office, hospital

and hotel room, transport vehicle etc.

But even this orgy of vanity and overblown personality cult couldn't prevent my ultimate fall into Hell! On the contrary...

Now, too late, I can see that God does exist and my assumption that He didn't has proved catastrophic for The Croatians as well.

At long last I'm able to write as recently, after twenty years of promises, Satan granted me four emails and 4 answers, each of 350 words, but no LinkedIn, Facebook or Twitter!

The cyberworld is a great consolation in this atrocious place, far worse than any of Dante's descriptions.

Such a shocking and unexpected fate!...The punishments are continuous and varied, I uneasily specu-

Umrro je drugi Tito

Umrro je drugi Tito

- Dva dana nakon što je umro drugi Tito, u Zagrebu se održava veliki koncert u čast pokojnika.
- Često se govori o tome da je Tito bio veliki vođa.
- Programi koji su se održavali u vrijeme njegove vladavine su bili vrlo zanimljivi.

Većernji
list

late what devilish torture is next!....If possible, it's all worse than any of mine sadistic inventions along my gulag empire in Croatia!

Imagine just the continuous temperature of 70o, no winters, no aircon!

And I thought my beautiful island Brioni was at times too warm and unbearable.

But, hard to believe, you know what torments me most? Watching the alarming mental state of a big slice of the Croatian population and even the inteligentsia. I scream when I see some zombies dancing around one of my still extant monuments. How they happily walk along the Promenade Marsal Tito on the Opatija Riviera. How happy they are to parade on Tito Square in Zagreb.

Yet the most horrifying obtuseness is in their undermining the

efforts to join the European Union as they ignore Europe's ban on the glorification of monstrous dictators of any creed or colour! Even the Serbs, to whom I have given everything, including Croatia, detest and curse me!

There's one small consolation: I hear the Crucifix is again hanging in European classrooms after taking them down because of political correctness. I hope they will follow suit in Croatia after my Cross burnings and substitution with my pagan portraits.

I have honed my cult so perfectly that its dumbing propagandistic effect evidently endures through 3 generations of "Tito's children", 20 years after the collapse of Yugoslavia, that sad prison of peoples of my own making.

The most infernal lie about me is the paradoxial one uttered by the preceding Croatia president Stipe

Charles Bilich

Mesic, who praised me, philoserbian and anticroat to the teeth, as the author of Croatian independence! Why me, the reducer of a beautiful and upright Croatia of 8 million people to a sad one of 4 millions! Me, the cause of other tragedies apart from the demographic one, like the economic and agricultural, the proprietorial, the moral, the political and ideological, the health, the mediatic and the cultural. Me, the depriver of freedom and human rights, the jailer, the tormentor and the impoverisher!

Having realized that I have a soul, black as it may be, I hope to be able to atone for my crimes against humanity and beg for at least some forgiveness. After 30 years of waiting I managed an audience with Lucifer and explained that I should expect a chance of eventual pardon as I was an atheist when I was deeply into my ha-

bitual atrocities. He retorted that faithlessness is no excuse, that the majority of atheists never commit a single crime, let alone genocides and exterminations. Adding that he couldn't show favouritism even to one so alike himself! Explaining to me that nepotism is in itself a mortal sin. And concluding that I have to expiate just to begin with, with a day in hell for each of my victims, both the ones I manually bumped off and the ones I delegated my armies of bloodsuckers to terminate. Lucifer's, devilishly accurate, death-counter shows that the number of my victims is 1.267.802. That translates into some 3473 years of excruciating wait!

Then Lucifer burst into a fiery rage and added how that was just for starters, a bat of an eyelid compared to eternity and to the myriad charges still being pro-

cessed as the judiciary in Hell is nearly as infernally slow and frustrating as the one in Croatia.

On a kinder note, yet fully knowing the futility of it but enjoying the cruel joke, he suggested I email each of my victims in Paradise and ask them for a pardon and a reduction of my awful sentence. Even if used up all my monthly mails to address all of them, it would take 26412 years! 22739 years longer than my sentence!

Dear Charles, I know you were innocent when I threw you into my Gulag, as were millions of others. Yet I find the gaul to write to you because I know you may appreciate the fact that I amnestied you before time, even though the main reason was the overflow from the Yugojails containing 10 times capacity.

In my next letter I will tell you why I seek your generous forgiveness.

Thank you for the portrait! And I must thank Lucifer for his permission to enjoy in the cultural oasis of your www.billich.com

Greetings from Hell!

Josip Broz Tito

FILOZOFIJA KRANJČEVIĆEVOG MOJSIJA (1.dio)

Naputci o transcendenciji i hijerarhiji

Mladen Schwartz, Zagreb

Uspomeni na Franju Tuđmana

I. BIJEG U METAFIZIKU?

U svojoj glasovitoj poemi *Mojsije*, Silvije Strahimir Kranjčević prikazuje epsko-dramatični dijalog između Boga i židovskog Vođe, koji od Svevišnjega jedva uspijeva izmoliti spas za svoj narod i njegovo oslobođenje iz egipatskoga robstva, da bi na koncu doživio tragediju **izdajničkom nezahvalnošću Židova** na darovanoj im slobodi.

U ovoj raščlambi ne zanima nas uobičajeni pristup, kakvom je stalo tek do estetske ili strukturalne analize teksta ili pak do književne kritike, povezane možebitno s psihosocijalnim, povijesnim, književno-

povijesnim ili drugim okolnostima njegova nastanka. Priznajući iznimni umjetnički dojam Kranjčevićeva djela, "vulkansku snagu" - kako bi rekao Krleža - kojom *Mojsije* odiše od prvog do zadnjeg stiha, bavit ćemo se u nastavku isključivo onim u pjesmi što, kroz skrovitu duhovnu sadržinu, pruža poticajni uvid filozofijskom promišljanju odnošaja Boga i čovjeka, heroja i rulje, čovjekove veličine i bijede, smisla povijesti, značenja slobode i ljudske sreće.

Na pozadini Kranjčevićeva poetskog štiva slute se temeljiti zahvati u najvažnije filozofijske sfere, dodiruju se ključne teme mišljenja - tema transcendencije, vječne i apsolutne onostranosti, kao i tema hijerarhije, bitne i neizbrisive razlike među ljudima, napetosti između genija i čov-

Mojsije

jeka mase, napokon, tema dualističnoga ustroja našega svijeta, ustroja koji porađa i duboko ambivalentni naš stav prema svijetu.

Kranjčević je, poput mnogih pjesnika epohe, **živio mukotrpnim i kratkim životom, od 1865 do 1908.** On bježi, da opet prizovemo u pomoć Krležu, od Khuenove tiranije u užoj Hrvatskoj eda bi našao utočište u Bosni, gdje vlada sličan regiment drugoga KuK-namjesnika, Kallaya. Nu Kranjčević ujedno, po riječima Krleže, "bježi od aktualne mizerije u metafiziku".

Ovdje imamo posla sa **stavom kakav može izreći samo marksist**, materijalist ili agnostik, a svega toga bilo je u protuslovnom dijalektičaru teze i antiteze lišenih sinteze, Miroslavu Krleži. U metafiziku (koja je uvijek neophodni fundament svake filozofije!), naime, ne bježi se, ona nije utočište bjeguncu. **Ona je osvješćenje** o našem istinskom i iskonskom zavičaju, o onome u čemu doista jesmo, u što ne dospijevamo tek naknadno, nego iz njega izvorno potječemo.

II. ROB I HEROJ

Mojsije, međutim, ne započinje strogo metafizičkim naputkom. Na početku je tema koju Kranjčević u nastavku opetovano varira i koju bismo mogli označiti antropološkom. **"Izvedi narod moj; o Gospode" (I:1)**, tim se riječima Mojsije obraća Bogu "Jehovi" (kako Kranjčević imenuje starozavjetnoga Boga Jahvu). Mojsije traži da Bog izvede židovski narod "iz ropstva zlopatna" (I:2), misleći na političko, socijalno, gospodarsko robovanje Židova pod vlašću egipatskoga faraona. Ali robstvo nije samo tvarno, ono je i duhovno, ono je "mrena" što Židovima **"zastire oči" (I:4-5)**. To hoće reći da narod nije samo u stvarnom stanju robstva, nego i da je toga robstva nesvjestan, što njegovo robstvo tek čini uistinu stravičnim. **Jer, ako je duh slobodan, sloboda je - kao za Epikteta - moguća i u lancima.** Ali židovska masa porobljena je duha i stoga ne uviđa vlastitu situaciju. Zato umjesto slijepe gomi-
le, i za nju, mora progovoriti junak

(Kranjčević ga nazivlje genijem, "silnim genijem" /IX;16/, premda su sfera genija umjetnost i filozofija, a ne znanost i politika) - osobiti čovjek, dakle, koji se svojim tvoritelj-skim duhom izdiže nad trpnu svjetinu. Umjesto mnoštva, u njegovo ime, za slobodom žudi viši čovjek, Vođa.

I samo njemu, a ne gomili, dostupna je Božja poruka: "Na hiljade su onaj čule glas. **Razumio ga samo genije**" (VI:13-14). "Jedan je koliko tisuće - ako je najbolji." - kaže i mislilac hijerarhije, Heraklit. Čovjek je stvoren na sliku i priliku Božju, u njemu je Božja iskra, plamičak vječnosti. Nu izgleda da on ne dolazi uvijek i u svakome do izražaja, nego da svoje Božansko podrijetlo očituje samo iznimni pojedinac, i zato je samo on u stanju otvorenosti za Božji glas.

III. VOĐA, MASA I SLOBODA

Da narod sam po sebi **ne doživljava slobodu kao poželjan cilj**, otkriva se pri kraju spjeva, kada nadljudski Mojsijev napor bude nagrađen bezočnim prijezirom: "Da, tko je tebi

pravo podao slobodi da nas vodiš silovno po svojoj volji, - ko na uzi-ci?!" (IX;18-20). **Narod ne će slobodu, za njom čezne samo onaj koji je u sebi slobodan.** On tek može *privesti* narod slobodi, *zavesti* ga na put slobode. Pritom, dakako, uvijek može biti neshvaćen i odbačen, može očekivati nezahvalnost čim se narod otrijezni od onih uzvišenih poriva koji ga, u svijetlim trenutcima njegove povijesti, znaju obuzeti na poticaj kakvoga plemenitog muža što zavlada njegovom sudbinom.

Ovakav odnos vođâ i mase, ovakvo obezvrijeđivanje duhovne vrijednosti u protimbi s pukim vegetiranjem, kvalitete nasuprot kvantiteti, otvaraju mučno pitanje o **skrajnjem smislu individualne žrtve za zajednicu** koja tu žrtvu ne shvaća i ne zavrijeđuje. Opetovano je naime u povijesti na djelu paradoks nesebične žrtve najvećih ljudskih veličina, položene radi oslobađanja mnoštvenih ljudskih skupina, koje se, međutim, nedorasle životu u slobodi, čute kod kuće istom obuzete posvemašnjim robstvom.

U židovskoj nezahvalnosti spram Mojsija otkriva se, osim manjkavosti ljudske naravi, i ograničenost bezličnoga puka, koji će, zaveden prvim hirom, izdati svoga spasitelja, okrenuti mu leđa, prezrijeti ga kao da mu je neprijatelj.

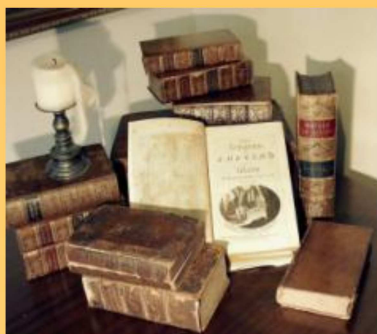
Također se u židovskoj nesposobnosti za iskazivanje hvale svojemu osloboditelju očituje i nesavršena priroda same slobode, kako se ona pojavljuje u ljudskome svijetu: ona nam, naime, redovito zrači neusporedivo uvjerljivijom **privlačivošću dok je još nismo dosegнули**. Čim je, međutim, okončan posao oslobođenja, ostvareni lik slobode djeluje razočaravajuće, i nuka nas na nostalgичnu čežnju za onim prošlim, koje nam u mašti pokatkada izgleda kao izgubljeni raj. Tomu pridolazi i vrijednosni naboj sadržan u samom osloboditeljskom pothvatu. Proces oslobođenja angažira, naime, viši udio u čovjeku, njegove vizije i duh zajedništva, hrabrost i pripravnost na žrtve. Naprotiv, jednom dostignutu, slobodu možemo doživjeti i kao nešto samora-

zumljivo, suvišno, čak dosadno. Mojsije pruža svojemu narodu "slobodu svetu tu da zagrliš da srećniji ti budu sinovi, neg ti uz pune lonce misirske!" (VIII;8-10). Narod slobodu naprosto odbija, a **sretnijim mu se čini prošlo vrijeme, u kojemu nije bio ozbiljen uzvišeni cilj slobode, ali se udobnije i bezbrižnije živjelo**. A da se ne živi samo o kruhu i da stvarno blagostanje nije vrhovna vrednota, za tu poduku višega čovjeka nema sluha Kranjčevićev *profanum vulgus*.

Kako stoji sa slobodom, tako je, dakle, slično i sa srećom. Ona je uvijek ili davno iza nas prohujala, ili joj se ustrajno nadamo jednoga slijedećeg dana. Ponajmanje smo pak u stanju povod i opravdanje za sreću pronaći u spletaju upravo danih okolnosti, koliko nam god one mogle biti ugodne, sklone ili povoljne.

IV. S BOŽJE VISINE

Kranjčevićevi nam stihovi, vidjesmo, predočuju istinu hijerarhije, razlike među ljudima. **Junački Vođa sazdan je od drugoga materijala nego pri-**

Ognjište

Nakladna zadruga

Zagreb, Pete poljanice 7

e-mail:

naklada.ognjiste@gmail.com

Vam predstavlja nova izdanja knjiga:
dr. sc. Tomislav Dragun

Pogledajte, ovako su nas opljačkali Ivica Todorić, Dubravko Tomljanović, Božo Prka, Mladen Jurković, Josip Đakić, HDZ i Mladen Bajić
2. zloća: Hrvatski domovinski fond

Pogledajte,
ovako su me opljačkali
HDZ i Mladen Bajić
1. zloća: Štedionica Dukat

OGNJIŠTE Nakladna zadruga, Zagreb, Pete poljanice 7,
PJ Hrvatska knjižara, Zagreb, Četvrte poljanice 8, www.knjizara.hrvatskauljudba.hr,
e-mail: lovorka.dragun.mirkovic@gmail.com, naklada.ognjiste@gmail.com
tel: +385-1-2923-756, fax: +385-1-2923-757, mob: +385-91-3388-433

padnici pučke mase koja mu je povjerena, i koju bi želio uputiti spasu. Svevišnji Bog, međutim, stvorio je sve ljude na svoju sliku i priliku, i zato se on opire Mojsijevoj želji da "prokune kletvom krvne silnike" (I;12), neprijatelje Židova Egipćane: "Da bijem narod, a zbog naroda, o stvore moj?!" (II;3-4).

U Božjim su očima svi narodi jednaki. Iz perspektive ljudi to tako ne može biti. Takozvano čovječanstvo postoji samo sa stajališta Onoga koji je čovjeka stvorio. Ono se, međutim, u uvjetima našega svijeta, dijeli na uže, posebnije skupine, koje grade unutaranju solidarnost među svojim pripadnicima i štite njihov integritet i sigurnost u sukobljenosti s drugim, suparničkim skupinama. Prirodna podjela općeljudskoga univerzuma provodi se prema različitim narodima. Svojem narodu nastojim do skrajnjih granica koristiti, a to ne može proći bez ikakve štete za narod koji mi je stran. Preko narodnih granica nije više zajamčeno važenje svečovječne moralke.

Posvemašnja izjednačenost naroda u duhu, i s visina, njihova Stvoritelja nije, strogo gledajući, niti pravovjerno stajalište Staroga Zavjeta, koji Židove povlašćuje u ulozi izabranog naroda. To nije ni moralna filozofija *Psalama*, koji razlikuju prijatelja od neprijatelja, i na dušmanina zazivaju Božji gnjev, osvetu i kaznu: "Okreni nesreću na dušmane moje" (*Ps.* LIV;7), "Po svojoj dobroti satri moje dušmane, uništi sve moje tlačitelje" (*Ps.* CXLIII;12). Kranjčević ovdje interpolira kršćansko stajalište, koje krasno opetuje kasni neoplatonski, ali i protokršćanski mistik Pseudodionizije, ustvrđujući da je Bog stvorio narode "prema svojim anđelima". Svi su mu dragi i sveti, koliko se god oni u ovozemaljskim burama i olujama međusobno tukli i ništili.

Nu, jednaki su za Boga ne samo narodi, nego i pojedinci. Iz Božje perspektive gube se oštre konture ovozemaljskih razlika. "S visina mojih, ljudski jadniče, jednako mâl je piramidâ rt ko rov što neznan izbaci ga krt." (II;17-19). S visina Stvori-

telja sve koincidira sudjelujući u Stvorenju. U svome odgovoru "Jehovi", Mojsije priznaje zajedništvo sviju ljudi s obzirom na čovjekov status Božje kreature. Ono što je u Božjim očima, s Božje visine, ljudima zajedničko i što ih čini jednakima, to i jest udio Božanskoga u njima, "čestica" Božjega bića u čovjeku, kojega je Bog stvorio na svoju sliku i priliku. Prvom čovjeku, kaže Mojsije, Bog je udahnuo besmrtnu dušu, "al' to bi mrva s tvoje mrvice. I od onda smo svi mi smrtnici komadić tvoga bića velebnog" (III;10-12).

Ovo sudjelovanje u biću - a ovdje bi primjerenije bilo govoriti: u Bitku (inače bismo imali posla s panteizmom!) - platonska je ideja o μέθεξις (mèthexis = *participatio*), o tome da oskudni bitak Stvorenja ne bi bio moguć kada ne bi korjenio u istinskom bitku inteligibilnoga svijeta, arhetipske naravi kako je Kant nazivlje, u zbiljnosti transcendentnih ideja koje jedine imaju vječnu, absolutnu i nepromjenjivu egzistenciju. Namjesto ideja, i kao njihov nositelj,

u Kršćanstvu nadolazi **Bog, koji je isto što i sam Bitak**, a nipošto jedno, makar i najviše među bićima (kako ga je krivo mislio Heidegger, temeljeći ontologiju kao nadvladanu teologiju).

I kroz tekst *Mojsija* provlače se tradicionalni atributi što ih teologija pripisuje vrhovnom Biću, koje je zapravo iskonski Bitak: Bogu. On je "vječni, silni, svemožni" (VII;8) i njegovi su "sudi nedohvatni" (III;1), a "zakoni vječiti" (III;3). Kao njegovo stvorenje, poteklo iz vječnosti, čovjek je u ovozemaljskom životu zadržao nostalgiju spram onoga apsolutnog svijeta u kojemu korijeni, spram svojega iskona, "i teži tamo gore nad zemlju gdje meki, svilni plove oblaci u zlatnom moru zrakâ sunčanih gdje njegova je duha kol'jevka" (III;19-22), kako Kranjčević pjesničkom slikom fizikalnoga neba upućuje na metafizička nebesa Absoluta. Ubrzo ćemo, međutim vidjeti Kranjčevićeva "Jehovu" kako čovjeku sâm niječe tu mu pripisanu duhovnu jezgru.

HRVATSKA KRALJEVSKA KRUNA

✍ Divo Bašić, Dubrovnik

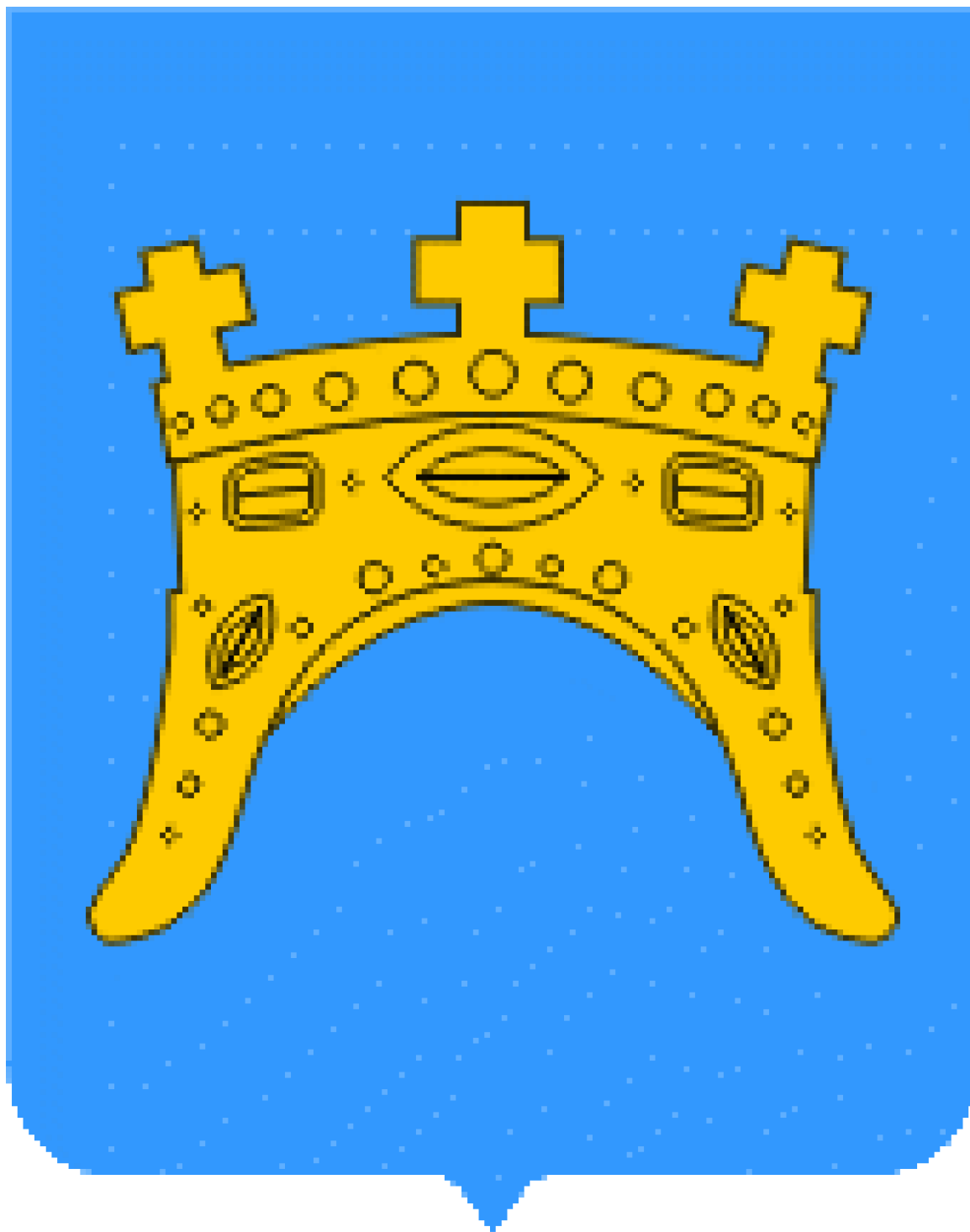
Ako je ušćuvana, gdje bi se mogla nalaziti (staro)hrvatska „kraljevska“ kruna?

Ranosrednjovjekovni hrvatski vladari bijahu prvo kneževi dok kasniji nisu postali kraljevi, pa nije razložno zanemariti okolnost da (ni)su baš krunjeni drvenim krunama ili pak ničim.

U novije vrijeme svjedoci smo istraživanja ostataka templarskih zdanja u Vrani gdje bi se također, po nekim mišljenjima, **mogla nalaziti hrvatska kraljevska kruna** iz vremena narodnih vladara. Možda u Beču i ostatku Austrije (moguće i u mađarskoj Budimpešti i nekim talijanskim gradovima) i ne znaju što imaju u svojim riznicama ili pak skrivaju (u kakvoj privatnoj europskoj zbirci), a prava bi sramota bila da je dotična kruna pretočena ili razložena na iskoristive, na drugim mjestima umetnute dijelove.

Hrvati zasad imaju (pronađene), između ostalih, **Rižinice i Gospin otok u Solinu i Bijaće** u Donjokaštelanskom polju, a nemaju Gosposvetsko polje (crkvu Gospe Svete kraj kneževskoga kamena u blizini Krnskoga grada) kao Slovenci gdje su se u ondašnjoj Karantaciji na kamenom prijestolju (još i danas) na polju ustoličavali velikodostojnici („koruški vojvode“) sve do 1414. godine. Vjerojatno je **moralo postojati, simbolično rečeno, starohrvatsko prijestolje** (barem za prvotni obred ustoličenja) čiji bi se ostaci mogli pronaći u budućnosti.

U srednjem vijeku (a tako je donekle i danas) postojala je potreba javnog prikazivanja ustoličenja i krunidbe glave države jer se vladar smatrao privatno-pravnim vlasnikom cijelog teritorija što ga je osvojilo pleme odnosno savez plemena, pa su i osoba i takav čin trebali javnu potvrdu naroda. **Kruna je bila neizostavan čimbenik uspješnosti predstavljanja, donošenja i obnošenja vlasti, te залог budućeg kredibiliteta vladara i države.** Jednostavno

je trebala publiku, kako onu koja sprema predstavu tako i onu brojniku za koju se predstava sprema da bi bila uspješna (i vladavina vladara i istinska vlast nekolicine ljudi). Tako treba imati na umu „polje“ (snagu naroda) nad kojim se proteže vladarev čin svečanog, eventualno (tijekom ceremonije) „hramskog“ (ili obližjem bliskog, sigurnog) prigodnog prikazivanja. Obično nam je česta u tom pogledu asocijacija na **Duvno, dični Tomislavgrad**, i pripadajuće polje. Sjedište ranofeudalne (ranosrednjovjekovne) Hrvatske bilo je između **Nina, Knina i Solina**, a hrvatski vladari nisu imali stalnu rezidenciju, već su sa svojom pratnjom obilazili svoje „dvorove“, sijela (u Ninu, Klisu, donjokaštelanskim Bijaćima/Bihaćima, Solinu, Biogradu n/m, Šibeniku i Omišu).

Uz jedan mali diskurs moram zločesto priznati da bih volio vidjeti krunidbu vladara Ujedinjenog Kraljevstva (Velike Britanije) koja bi se za tu prigodu obavila npr. u zsigurno nemirnom Belfastu. Zamislite donekle obrnutu situaciju: da je nemogućim slučajem engleski element bio još uvijek zamjetan u „Bizantskoj“ Dalmaciji gradova, u kojem bi dijelu

„Dalmacije“ (Jadranske, Dalmatinske Hrvatske, šire od današnje) bio krunjen irski vladar?

Međutim, moguća je usporedba u novije vrijeme. „Dolaskom Radićevim u London, u ovdašnjim političkim krugovima opet jedamput postala je vrlo aktuelnom usporedba između Irske i Hrvatske. ...Nasuprot su engleski političari, kad je irsko pitanje po prvi puta postalo goruće, stali studirati hrvatsko-ugarsku nagodbu, da analogno položaju Hrvata u zemljama krune sv. Stjepana izrade kakav takav 'home rule' za Irsku“. (Milan Šufflay, *Stranke i vodeći muževi Irske*, u knjizi: *Hrvatska u svijetlu svjetske historije i politike*, /Dvanaest eseja/, Zagreb, 1928, Pretisak: Nakladnik Darko Sagrak, Zagreb, 1999, str. 20).

Svi putevi vode u „centar“ (središnji dio) neke države (koji može biti i veći od zacrtanog), bez obzira na njezinu ranosrednjovjekovnu urbanost. I danas imamo slučajeve da najveći, imenom najpoznatiji gradovi nisu ujedno i glavni gradovi neke države, pa je donekle takav slučaj i s financijskim centrima. Potencijalna moć izvire iz naroda, ali narod današnjice opet ide u banku vidjeti koliko je financijski

(ne)moćan. Ranosrednjovjekovna riznica je relativno „pokretna“, a potencijal punjenja uvijek je ležao na plećima naroda.

„Na pragu 9.-og stoljeća već resi germanskog franačkog vladara naslov: 'pacificus imperator Romanorum', a u 12.-om stoljeću uzkrižena je 'jurisprudencia' [sudbena praksa, pravna znanost] rimska u Bologni i Padovi, tom sielu nekadašnjih longobardskih kraljeva. ...U 9. i 10. vijeku od Blatnog jezera do Skadarskog blata prostirala se je slavenska patrijarhalna zona, jednolično područje bezbrojnih župa, tih državnih ameba, na čelu kojih je stajao župan, najstariji i najugledniji muž odnosnog, zemljanim opkopom utvrđenog 'grada'. **Sama riječ 'župan' bez dvojbe je predslavenska, a znači 'gospodin okruga' (Oštir).** Ustrojstvo plemenske župe i župana dalo je svoje obilježje kraljevskoj instituciji. ...Da izigra taj [senioratski] princip, da proti stričevima osigura nasljedstvo svom sinu (primogenitura), **otac-kralj još za života daje sinu udjelnu kneževinu, pa ga čak i kruni.** Ne samo u Madžarskoj i Hrvatskoj, već i kod Čeha spominje se 'dux iu-

nior' (1092.), 'rex iunior' (1228.).“ (Nešto o dalmatinskoj listini, Starohrvatska baština iz pradomovine, u knjizi: Dr. Milan pl. Šufflay, *Izabrani eseji, prikazi i članci*, I. dio, Nakladnik: Darko Sagrač, Zagreb, 1999, str. 49, 119).

Dobro bi bilo da kralj tada dade sinu-nasljedniku kakvu pristojnu krunu jer sigurno neće tutu (bokarić) ili kakvu teču (lonac), iako ni to ne bi bilo loše da je takva ako ne od zlata ili pozlačena, a ono barem od srebra. Također bi je bilo dobro dobiti ili pak oteti od Bizanta za zasluge od utjeranog straha (nakon isprašenog tura kakvog bizantskog stratega ili katapana), protjeranog neprijatelja i oslobodilođenog/osvojenog područja (jer „neprijatelj mog /ne/prijatelja je i moj neprijatelj“).

U „Životu pape Lava/Leona“ (*Vita Leonis, Liber Pontificalis*, II, 7) navodi se podosta uveličano za krunidbu Karla Velikog (800.): „I onda je uvaženi i mironosni papa okrunio njega [Karla Velikog] vlastitim rukama tom najdragocjenijom krunom“. Nadalje, u *Annales Laurisenses* (812.) kaže se za bizantske poslanike iz Carigrada: „Nakon što su

došli na carev [Karlov] dvor u Aachenu primili su iz njegovih ruku mirovni sporazum u dvorskoj crkvi i onda su ga pozdravili (*laudes ei dixerunt*) po njihovom običaju, tj. na grčkom [ritualu i] jeziku, kao *ca-ra i bazileusa*". (Stuart C. Easton - Helene Wieruszowski, *The Era of Charlemagne, Frankish State and Society*, Krieger Publishing Company, Malabar, Florida, 1979, str. 128, 131).

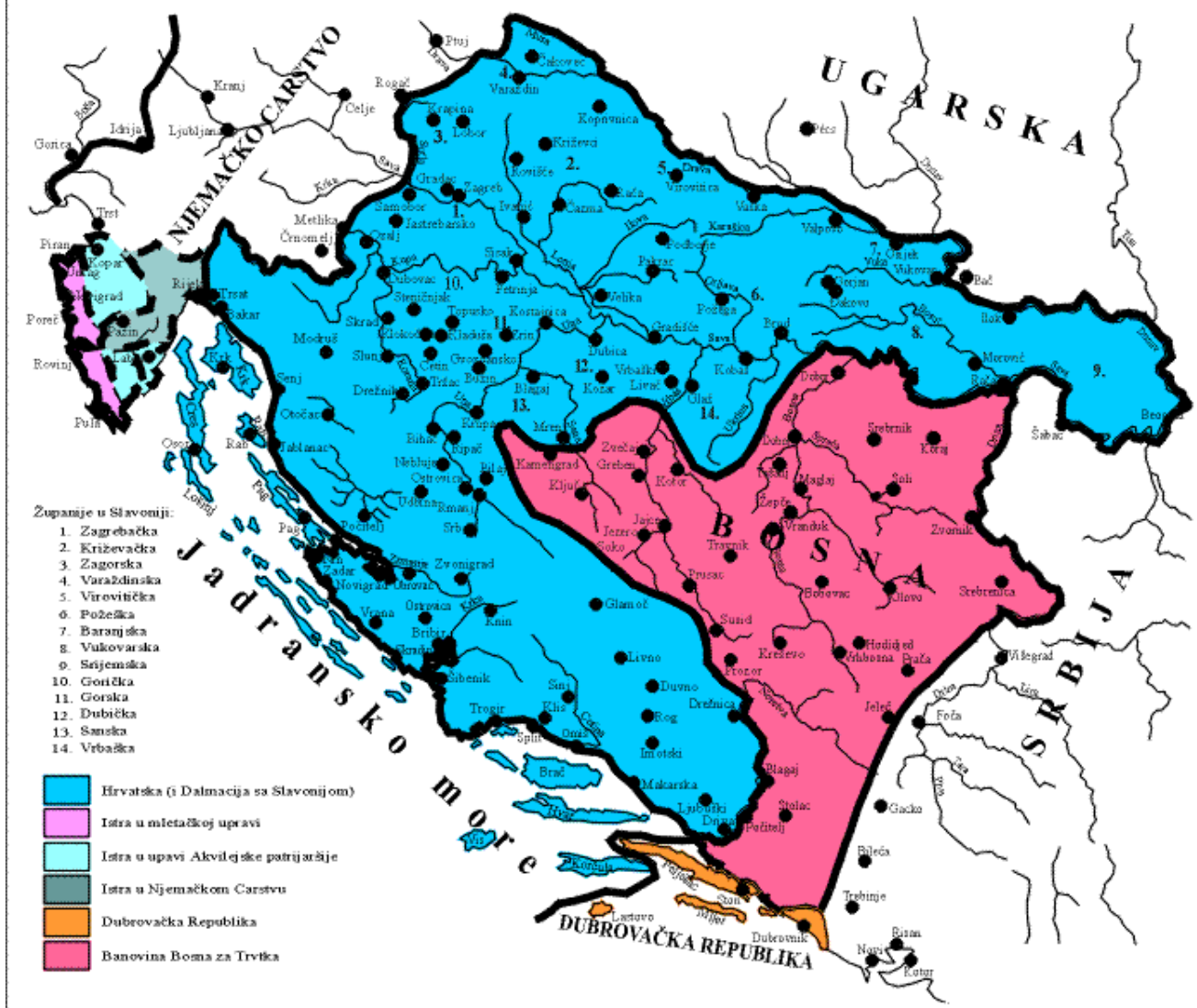
Franački vladar Karlo Veliki (vladao 768.-814.) „ogrtao se modrim plaštem i uvijek imao pripasan mač čiji su držak i remen bili od zlata ili srebra. Ponekad je upotrebljavao i dragim kamenjem urešen mač, no to samo na velike blagdane ili kad bi došli izaslanici stranih naroda". Nadalje se tijekom opisa kapele („bazilike“) u Aachenu preuveličava: „Opskrbio ju je takvom količinom sakralnog posuđa od zlata i srebra te svećeničkog ruha da za vrijeme bogoslužja niti vratari, koji su najniži crkveni red, nisu trebali služiti u svakodnevnoj odjeći“. (Einhard, *Život Karla Velikog, Latina et Graeca*, Zagreb, 1992, str. 87, 89, 93). Pa, valjda je i hrvatski vladar (iz) našao kakvu crkavicu za krunu.

Poslušajmo što o problematici krune kaže Vjekoslav Maštrović: „U pučkoj školi, kad nam je učitelj lijepim rodoljubnim riječima prikazivao slavnu prošlost hrvatskih vladara, naša je bujna mašta dočaravala pojednog kralja u moći i sjaju, kao vladara iz carstva priča i bajki. Svaki je kralj imao svoju karakteristiku, ali u jednom se svi podudarahu: bili su junaci, čije su glave resile krune. O obliku kruna nijesmo vodili računa, glavno da su bile lijepe i bogate, valjda slične kraljevskim krunama iz priča iz domovine.

Kao srednjoškolci upoznajemo podrobnije slavnu povijest Hrvata. Zahvalni smo vođama koji su naše predke doveli u ovu lijepu zemlju, divimo se hrabrim knezovima, a ponosimo se narodnim kraljevima, koji su, a to s ponosom naglasujem, jedni od prvih slavenskih kraljeva. Upoznavajući doba njihova vladanja nameće se pitanje: Kako je izgledao bitni kraljevski insignij - kruna i gdje je? Tim su se pitanjem bavili više ili manje skoro svi hrvatski historici.

Imamo dva spomenika hrvatske krune: reljef sa (s)likom hrvatskog kralja na kamenoj krstionici maloga

Kraljevina Hrvatska i Dalmacija po Zadarskom miru

hrama u Splitu i slika hrvatskog kralja u crkvi sv. Mikajla [Mihajla, u srednjoj i sjevernoj Dalmaciji bi rekli Mihovila] u Stonu. Da reljef na krstionici prikazuje doista hrvatskog kralja s krunom na glavi, dokažu ugledni naši historici (Kukuljević, Karaman, Šišić i dr.), a od stranih napose se tim pitanjem bavi [u dosta teorija prevladani] Strzygowski.

Arheolog Bjelovučić otkrio je u starohrvatskoj crkvi sv. Mihajla u Stonu sliku hrvatskog kralja, po njegovom mišljenju Tomislava [Mihajlo Višević], s krunom posvema sličnoj onoj na reljefu [splitske] krstionice. Bjelovučić opisuje hrvatsku krunu ovako: 'Oblik krune je franački. Ta je kruna odozgo ravna s tri križa: dva na krajevima, a jedan u sredini. Križevi se na slici u crkvi vide dobro i jasno, a tamne su boje. Na lijevoj strani uhobran na kruni pokriva uho, dok se desna strana ne vidi. U kruni je pet dragih kamena i to poviše čela tri, a poviše ušiju po jedan. Bizantske krune imadu samo jedan križ na vrhu'.

Ova dva spomenika dokazuju da je to prva nasljedna hrvatska kruna.

Šišić misli da reljef u Splitu prikazuje [Petra] Krešimira IV. Velikog ili Dmitra Zvonimira. Slično se izražuje i Strzygowski držeći da je u vezi sa Zvonimirovom krunidbom, - a ako je slika u Stonu Tomislava, to znači da su vladari od Tomislava imali jednu istu krunu tj. Tomislavovu. Ali ne smijemo smetnuti s uma kako kaže Šišić 'da je Stjepan Držislav oko g. 988. dobio kraljevska insignija iz Carigrada'.

Hrvatska je kruna bila bogato ukrašena, dostojna vladara velike i moćne države. Veliku sličnost s hrvatskom krunom opažamo u kruni kraljeva najvećih tada država, tako u kruni Karla Čelavog (iz njegova psaltira [psaltira] oko 850-869), cara Henrika III. (pečat na Münchenskoj povelji iz g. 1039).

A kamo je kruna dospjela nakon vladanja hrvatske narodne dinastije? Kobnom godinom 1102. zavladaju Hrvatskom ugarski vladari u čije vlasništvo dospiju hrvatska kraljevska insignija. Od tog vremena, pa sve do Nikole i Petra Zrinjskog nema spomena hrvatskoj kruni.

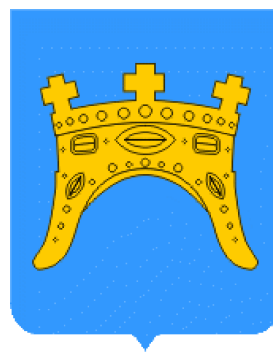
Vjekoslav Klaić u članku 'Nagađanja o kraljevskoj hrvatskoj kruni' piše

da je u Zagrebu živio starohrvatski plemić Ivan Ručić, muž odličan i obrazovan, prijateljevao je s većinom velikaša, a među njima i sa Zrinski-ma. 4. studena 1634. piše Ručić jednom prijatelju da se u Ozlju gradu raspukao neki zid, gdje se nalazilo skriveno veliko blago knezova Frankopana, a među blagom i 'kraljevska kruna, urešena obilato predragim kamenjem'.

Da li su Frankopani imali prilike da hrvatsku krunu dobiju u svoje ruke? Sigurno. Frankopani kao vjerne pristaje hrvatsko-ugarskih kraljeva dolaze s njima često u tijesnu vezu. Klaić ističe da su Frankopani pratili g. 1242. Belu IV. iz Hrvatske i Dalmacije za provale Tatara. Ivan Frankopan g. 1387. oslobađa kraljicu Mariju iz ruku hrvatske lige (braće Horvat [poveznica s Vranskim prioratom templara koje su još nazivali hramovnici, božjaci, božogropci, jeruzalemci, hospitalci]). A znamenit 'zaštitnik i branitelj hrvatskog kraljevstva' Krsto Frankopan bori se da dobije hrvatsko-ug[arsku] krunu velikaš hrvatske krvi Ivan Zapolja, pa je sigurno kojem Frankopanu dopala u ruke kruna hr-

vatskih kraljeva koju pohrani s ostalim blagom na skriveno mjesto. Blago je pronađeno za knezova Nikole i Petra, pa Klaić pita: 'Nije li to otkriće djelovalo na mladenačku maštu njihovu, pa su stali snivati o tom da koji od njih posadi sebi tu krunu na svoju glavu?' Par redaka dalje: 'Možda je baš ta kruna potakla Petra, te je stao pomišljati da se proglasi kraljem hrvatskim'.

Poslije crne stranice hrvatske prošlosti - 30. travnja 1671. zločinski je general Herberstein opljačkao Ozalj i druge gradove junačkog Petra. Kasnije je sva potraga bila uzaludna i hrvatske je krune nestalo. Razumljivo, jer je bila nepobitan dokaz historijskog prava Hrvata na državnu i političku samostalnost". (Vjekoslav Maštrović, Hrvatska kraljevska kruna, *Koprivnički Hrvat*, god. VI, br. 22, /4. lipnja 1932./, Koprivnica, 1932, str. 2-3).

RIJEKE I POTOCI (1. dio)

prof. Žarko Marić, Zagreb

*Feral, Naco, Jutarnji i Novi,
mili Bože koji li je gori,
jugovički duh u njima osto,
levaci su 90 %.*

Zabilježio sam ove stihove još prije desetak godina, a oni su se potvrdili, evo i do današnjeg dana, bez obzira što je Jutarnji 6.8.2011. napravio jedan neočekivani iskorak u desno, objavivši tekst Nevena Sesarića, vodećeg hrvatskog filozofa, pročelnika odsjeka za filozofiju na sveučilištu u Hong Kongu, u kome je znalački čitateljima prezentirao svu bijedu HHO-a i njegovu protuhrvatsku izdajničko - plaćeničku petokolonašku rabotu.

Znamo mi to od prvoga dana, a potvrda našem vjerovanju je spektakularan Haški dokaz po kojem publikacija HHO-a o hrvatskim zločini-

ma vezanima za Oluju, kao lažna nije korištena u dokazne svrhe. Priznaje to između redova i njegov prvi čovjek Žarko Puhovski.

"Nisu nam zadavali brojke, nego da što više obrađujemo tu temu hrvatskim zločina."

"Da, postojao je financijski pritisak od inozemnih donatora za bavljenje temom hrvatskih ratnih zločina."

Poslije dobivenih 500.000 \$ od inozemnih donatora, Vi morate njima proizvesti rezultate rekao je Gotovinin odvjetnik.

"Izvan svake sumnje."

Odgovorio je Puhovski odvjetniku.

A ti inozemni nama dobro poznati krugovi sa svojim donatorima, zbog svojih imperijalnih ciljeva, od davnina na našem prostoru ne žele vidjeti nikakvu Hrvatsku, nego samo razne nenarodne Jugoslavije i tome slično. Oni imaju oružje i novac a mi imamo, nitko to nije rekao kao Matoš:

*"U Hrvatskoj na stotine čuda,
ali nema štrika za toliko juda."*

Za zloglasne Zorane Pusiće, Drage Pilsele i slične ne želimo trošiti za tintu, a za maramice za staviti na nos, na spominjanje njihovih imena, moramo, pa šta koštale da koštale.

O Ha Ha Ha ou sam istinito pisao još prije sedam osam godina. Ta družba nije niti hrvatska, niti je za ljudska prava nego je odbor za demontažu Hrvatske, u kojoj funkciji koristi i Romobiznis - proizvodnju romskih slučajeva, zašto dobivaju debele Soroš novce.

Romima su davali i po nekoliko stotina dolara da viču kako u Hrvatskoj nema građanskih prava, čime se mirnu i lojalnu romsku populaciju huškalo protiv RH.

Oko dobivenih Šoroš dolara vodio se i sudski spor na relaciji Kasum Cana - Puhovski. I nekadašnja studentska zvijezda i naš bivši miljenik Čičak se našao u toj branši. Napustio je toplu nacionalnu rijeku i zaplivao u hladnim lijevo liberalnim vodama. Koji su ga jadi na to natjerali možemo samo nagađati. Neprijatelj mu je promijenio glavu, koja

operacija je za nas ipak manje zlo od odrubljanja.

Kada je trebalo rušiti Tuđmana po pričanju jedne javne djelatnice sa imenom i prezimenom Čičak se po Soroševim vezama preselio u stan 30-ak metara daleko od spomenika bana Jelačića, što ga je sve koštalo i jedne unutar ljudsko pravne tučnjave na Zrinjercu ispred Američke ambasade, kada je ista pozvala policiju.

Bilo je to vrijeme kada hrvatska policija u svojim redovima nije imala milicije niti približno kao što ima danas.

Spomenuta tučnjava je bila, u stvari tučnjava između dva odbora za ljudska prava.

Jedan je HHO o kome je riječ, koji evo do današnjeg dana ima sve. I novce i medije i moć, i koji je kao takav produžena ruka Evropske masonsko birokratske nadvlade koja preko svojih ljudožderskih kapitalista i njihovih kompanija, a u uz pomoć ideološkog tenka zvanog teta globalizacija, koja riječ nije upisana u Klovićev riječnik iz 70 - ih godina, provodi svoje imperijalne

ciljeve a nas kao narod i kao puk dovodi u kolonijalni, ropski i bespravni položaj, uz demografski, kulturni, gospodarski i svaki drugi gubitak i nazadak.

Ovaj odbor teče kao rijeka.

Drugi odbor teče kao potok i zove se Društvo za zaštitu i promicanje ljudskih prava i ima, iz navedenih razloga, nikakvu ili malu moć i utjecaj.

Rijekom i potokom nazvao sam, u svojim tekstovima Bošnjake i Hrvate u BiH. Ovo je druga tema ali evo reći ćemo i o njoj par rečenica.

„Mi muslimani smo kao rukavac od rijeke. Nismo tako mali da nas zemlja upije, niti smo toliko veliki da potečemo kao rijeka.“

Rekao je to još davno Meša Selimović.

Nikada uz Božju pomoć, nego uz pomoć vruga uvučenog u Muhameda Filipovića, čudo se dogodilo, rukavac se prelio preko brda i potekao kao nova rijeka, a stara rijeka svojim starim i prirodnim koritom teče kao potok. Zbog opasnosti pretvaranja u potočić ili čak presušivanja, spas traži u trećeentitetskoj

zaštiti, koji spas istovremeno donosi i nove nevolje i poplave od dobro poznate nebeske rijeke koja također nema svoje staro i prirodno korito nego je tu dotekla neprirodnim putem, na krilima osmanlijskih kriminalno zločinačkih i genocidnih osvajanja.

Slomljenu kost (fracturu) kirurzi i fizijatri sa čavlima i fizio-radno rehabilitacijskim tretmanima dosta uspješno vraćaju u prvobitno zdravo stanje.

Sa slomljenom povijesti to je puno teže.

GOSPODARI KOMUNIZMA (1. dio)

 Maurice Pinay

Bez ikakve sumnje može se, dakle, zaključiti da je teorija marksizma (komunizma) **židovski izum**, kao i svako djelovanje sa ciljem uspostavljanja marksističke vlasti. Prvotni organizatori i ravnatelji komunističkog pokreta, prije preuzimanja vlasti u Rusiji, su skoro svi bili Židovi, kao što je bila i većina organizatora revolucija u ostatku svijeta, kojima je (Oktobarska revolucija) predstavljala temelj i inspiraciju. Štoviše, u Rusiji, kao zemlji u kojoj su boljševici preuzeli vlast i kojoj je među ostalim i cilj širenje komunizma van granica SSSR-a, sama organizacija i provođenje vlasti ima očiti židovski potpis. Prema neoborivim podacima, koji su u potpunosti dokazani i priznati od strane nepristranih autora koji su imali (ili još uvijek imaju) posla sa ovom temom, komunističko djelo Židova u "Zemlji careva" je toliko snažno da bi bilo besciljno negirati

ovu kobnu pobjedu kao njihov monopol.

Dovoljno se podsjetit imena onih koji su formirali vlade i vodeće državne organe u Sovjetskom Savezu, što će nam zapravo dat očigledan i nepobitan dokaz naše tvrdnje.

ČLANOVI PRVE KOMUNISTIČKE VLADE MOSKVE (1918) (Narodni komesarijat)

1. **Ilich Ulin** (Vladimir Ilich Ulianov ili Nikolaus Lenin), predsjednik vrhovnog vijeća, Židov po majci. Majčino djevojačko prezime je Blank, Židovka njemačkog podrijetla.
2. **Lew Davinovich Bronstein** (Leo Trotsky), ministar Crvene armije i mornarice; Židov.
3. **Iosiph David Vissarionovich Djugashvili-Kochba** (Joseph Vissarianovich Staljin), komesar za narodno pitanje; potomak gruzijskih Židova.

4. **Chicherin**; komesar za vanjske poslove; Rus.
 5. **Apfelbaum (Grigore Zinoviev)**, komesar za unutarnje poslove; Židov.
 6. **Kohen (Volodarsky)**, komesar za promičbu; Židov.
 7. **Samuel Kaufmann**, komesar za državne posjede; Židov.
 8. **Steinberg**, komesar pravosuđa; Židov.
 9. **Schmidt**, komesar javnog rada; Židov.
 10. **Ethel Knigkisen (Liliana)**, komesar nabave; Židov.
 11. **Pfenigstein**, komesar za zbrinjavanje izbjeglica; Židov.
 12. **Schlichter (Vostanoleinin)** komesar za prebivališta/konačišta (zapljena privatnih posjeda - kuća/domova - za vojsku - Crvenu armiju); Židov.
 13. **Lurie (Larin)**, predsjednik vrhovnog gospodarskog vijeća; Židov.
 14. **Kukor (Kukorsky)**, komesar za trgovinu; Židov.
 15. **Spitzberg**, komesar za kulturu; Židov.
 16. **Urisky (Radomilsky)**, komesar za "izbore"; Židov.
 17. **Lunacharsky**, komesar za javno školstvo. Rus.
 18. **Simasko**, komesar za zdravstvo; Židov.
 19. **Protzian**, komesar za poljoprivredu; Amienac.
- U DODATKU (*na kraju ovog odjeljka*) mogu se pronaći zanimljivi i poučni popisi židovskih službenika u vladajućim tijelima Sovjetskog Saveza, komunističke partije, Crvene armije, tajne policije, radničkog sindikata, itd...
- Od ukupno **502 visoka položaja uprave** za provođenje komunističke revolucije u Rusiji i za stvaranje Sovjetske države, kroz prvih nekoliko godina postojanja, ne manje od **459 položaja su zauzimali Židovi**, dok ostalih 43 su zauzimali ne-Židovi, različitog podrijetla.

Tko je onda shodno tome provodio ovu groznu revoluciju?

Možda ne-Židovi?

Statistički podatci, koji su bili objavljeni u Parizu u kontra-revolucionarnim novinama "*Le Russe Nationaliste*", otkrivaju da nakon komunističke revolucije u Rusiji od ukupno **554 visoko pozicioniranih komunističkih predvodnika** 447 njih je bilo **Židova**, dok je od ostalih 107 predvodnika bilo: Litvanaca 43; Rusa 30; Armenaca 13; Nijemaca 12; Finaca 3; Poljaka 2; Gruzijaca 2; Čeha 1; Mađara 1.

Židovi	447
Litvanci	43
Rusi	30
Armenci	13
Nijemci	12
Finci	3
Poljaci	2
Gruzijci	2
Česi	1
Mađari	1

Kroz Drugi svjetski rat, pa do dana današnjeg, židovska klika koja vlada SSSR-om, **nastavlja biti vrlo brojna**, jer na samom čelu stoji sam **Staljin**, za kojeg se smatralo dugo vremena da je čiste gruzijske krvi. Ali je **ipak otkriveno da je i on pripadnik židovske rase**; jer Djougachvili, koje je njegovo prezime, znači "Djou-ov sin", a Djou je mali perzijski otok s mnogo prognanih portugalskih "Cigana", koji su se kasnije nastanili u Gruziji.

Danas je skoro pa dokazano da je Staljin imao židovske krvi, iako on sam to nije potvrdio, ali niti opovrgnuo. [Bernard Hutton: francuski časopis "*Constellation*" No. 167 ožujak 1962., str. 202.]

Lenjin

Pogledajmo sada popis sovjetskih dužnosnika u Staljinovoj vladi:

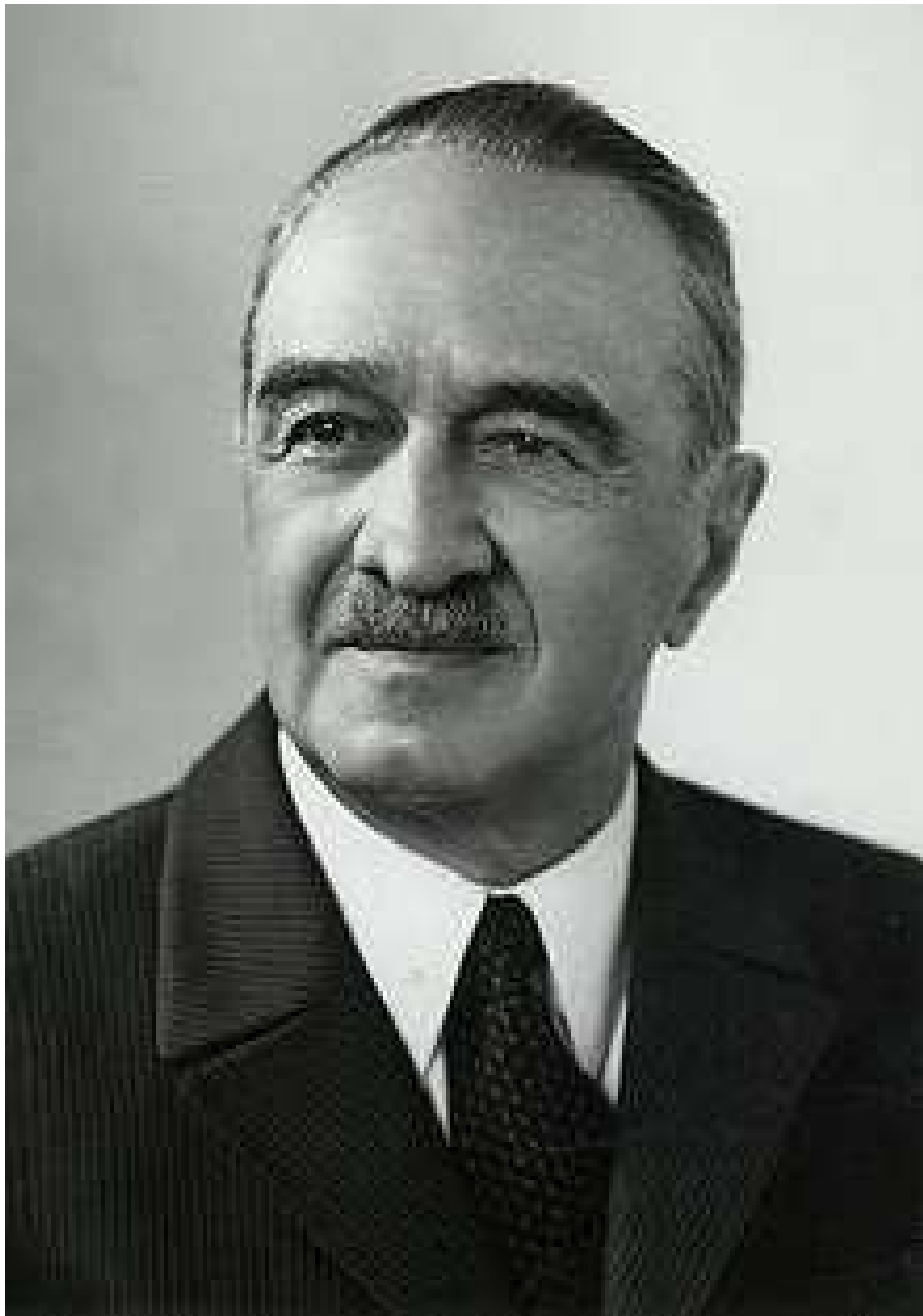
1. **Zdanov (Yadanov)**, koji se ustvari preživao **Liphshitz**, zapovjednik obrane Lenjin-grada u Drugom svjetskom ratu. Član Politbiroa do 1945. i jedan od huškača odluke kojom je Tito bio isključen iz Komitete 1948. godine. Nedugo zatim je preminuo.
2. **Lavrenty Beria**, načelnik M.V.D.-a policije i sovjetske teške industrije, član sovjetske atomske industrije, ubijen po Malenkovoj zapovijedi, iz istog razloga iz kojeg je Staljin dao ubiti Yagodu.
3. **Lazar Kaganovich**, upravitelj sovjetske teške industrije, član Politbiro-a od 1944. do 1952., zatim član Predsjedništva i na kraju predsjednik Vrhovnog predsjedništva SSSR-a.
4. **Malenkov (Georgi Maximilianovich Molenk)**, član Politbiro-a i Orgbiro-a do 1952, za-
5. **Nikolaus Salomon Khrushchev**, sadašnji predsjednik (1963.) Komunističke partije

tim član Vrhovnog predsjedništva, a nakon Staljinove smrti predsjednik crkvenog vijeća; ministar u bugarskoj vladi od 1955. On je Židov iz Omesnburga, a ne Kozak, kako se tvrdilo. Maximilian Malenk je ime njegova oca, što je pak uobičajeno ime za ruskog Židova. Dodajmo na već spomenuto i ovu činjenicu koja nam otkriva (tj. potvrđuje) podrijetlo Malenkova, ali i Khmshcheva. Malenkova sadašnja žena je Židovka prezimena Pearlmutter, poznata kao "Drugarica Schans chuschne" koja je bila ministar (komesar) riblje industrije u sovjetskoj vladi 1938. godine. Da Malenkov nije Židov, malo je vjerojatno da bi se ne-Židov oženio sa Židovkom, što uostalom vrijedi i sa njene strane. Ne postoji službeni opis Malenkovog života što samo još više budi sumnju u njegovo podrijetlo.

Andrej Ždanov

- SSSR-a, član Politbiro-a od 1939. godine, tj. od godine kada je Malenkov bio odabran za člana Orgburo-a. **On je brat gospođe Malenkov, tj. Židovke Pearlmutter.** Khrushchev je Židov i njegovo pravo prezime je Pearlmutter. Nadalje, sadašnja Khrushchevova žena Nina kao i žene Mikovana, Voroshilova, Molotova, itd. su Židovke.
6. **Marshal Nikolaus Bulganin**, sadašnji vodeći sovjetski ministar, bivši bankovni službenik, jedan od deset židovskih članova Komesarijata za likvidaciju banaka u privatnom vlasništvu 1919. godine.
7. **Anastasio Josifovich Mikoyan**, član Politbiro-a od 1935. godine, isto tako je od 1952. član Vrhovnog predsjedništva, ministar trgovine i potpredsjednik u Malenkovoj vladi. On je armenijski Židov, a ne čisti Armenac kao što se pretpostavljalo.
8. **Kruglov**, načelnik M.V.D.-a nakon Beria. Po zapovjedi Kruglova trebalo je osloboditi zatvorene židovske doktore koji su bili pohapšeni od strane Riumina, zamjenika načelnika policije, za vrijeme vladavine Beria, 1953. godine. Također Židov.
9. **Alexander Kosygin**, član Politbiro-a do 1952., nakon toga zamjenik u Vrhovnom predsjedništvu i ministar lake industrije i prehrane u Malenkovoj vladi.
10. **Nikolaus Schvernik**, član Politbiro-a do 1952., nakon toga član Vrhovnog predsjedništva i Predsjedništva centralnog komiteta komunističke partije; Židov.
11. **Andreas Andreievich Andreiev**, koji je bio poznat pod nadimkom "Politički birokrat" od 3 A, član Politbiroa između 1931. i 1952., Židov iz Galicije (Poljska). Piše pod ruskim pseudonimom.

Anastas Mikojan

12. **P. K. Ponomareno**, član Or-gbiro-a 1952. godine; nakon toga član najvišeg Predsjedništva i ministar kulture u Malenkovoj vladi.
13. **P. F. Yudin** (Židov), zamjen-ski član najvišeg Predsjedništva i počasni član ministar-stva graditeljstva u Malenko-voj vladi 1953. godine.
14. **Mihail Pervukin**. član Pred-sjedništva centralnog komite-ta komunističke partije od 1953. godine.
15. **N. Schatalin**, službenik u podsekretarijatu Centralnog komiteta komunističke parti-je.
16. **K. P. Gorschenin**, ministar pravosuđa u Malenkovoj vladi.
17. **D. Ustinov** (Zambinovich), sovjetski veleposlanik u Ateni (Grčka) do Drugog svjetskog rata; ministar obrane u Ma-lenkovoj vladi.
18. **V. Merkulov**, ministar držav-ne uprave u Malenkovoj vladi.
19. **A. Zasvadko**, ministar indus-trije ugljena u Malenkovoj vladi.
20. **Cherburg**, sovjetski načelnik promičbe.
21. **Milstein**, jedan od sovjetskih načelnika špijunaže tajnih slu-žbi.
22. **Ferentz Kiss**, načelnik sov-jetske špijunske službe u Eu-ropi.
23. **Postschreibitscher** (**Poschebicheve**), bivši osobni Staljinov tajnik, sadašnji na-čelnik tajne arhive u Kremli-nu.
24. **Ilya Ehrenburg**, izaslanik u Vrhovnom vijeću, komunistič-ki pisac; također Židov.
25. **Mark Spivak**, izaslanik iz Staljina (Ukrajina) u Vrhov-nom vijeću u Moskvi.
26. **Rosalia Goldenberg**, izaslanik iz Birobudjana u Vrhovnom vijeću.

27. **Anna E. Kaluger**, izaslanik Bessarabije u Vrhovnom vijeću. Njen brat, ne Koluger. nego Calugara na rumunjskom, je komunistički službenik u rumunjskoj vladi.
28. **Kalinin**, jedan od značajnijih sovjetskih službenika pod Staljinom, koji je nedavno preminuo, također je bio Židov. [Traian Romanescu: *La gran conspiracion judia*, Tercera Edicion, Mexico, D.F., 1961., str. 174-175.]
- Danas je već opće poznato da Staljinov anti-semitizam nije bio ništa drugo nego krivo protumačena činjenica i da krvava čistka Židova (Trotskyjevaca), koju je on zapovjedio (kako bi učvrstio svoj položaj), je bila provođena od strane drugih (njemu lojalnih) Židova. U spomenutom slučaju sukob između Židova Trotskyja i Židova Staljina je bio zapravo sukob dviju strana u borbi za prevlast u komunističkoj vladi, koju su oni kreirali, što je drugim riječima obiteljski spor. Kao dokaz slijedi popis narodnih komesara vanjskih poslova iz perioda kada se Staljin riješio određenih Židova koji su predstavljali prijetnju njegovoj uspostavljenoj vlasti.

TEOLOŠKA RAZMIŠLJANJA (1. dio)

Fra Martin Planinić, Mostar

PRESVETO TROJSTVO

Kad se naši vjernici susretnu sa sektašima, mnogo puta čuju: Nema Trojstva u Bibliji. Podučeni vjernik će kazati: Istina, **izrijeckom se ne spominje Presveto Trojstvo, ali se spominju božanske osobe.** Tako su nasrtljivi sektaši došli k jednoj našoj ženi u Čepin. Kad su izložili svoj protukršćanski nauk, žena ih je upitala.

- Vjerujete li u Isusa Krista?
- Vjerujemo!
- Čiji je on Sin?
- On je Sin Božji!
- Kako je začet?
- Snagom Duha Svetoga.

Nabrojili ste sve tri božanske osobe. I, možete ići svojim putem.

Hoće li se znati ovako oduprijeti naši nepodučeni vjernici? **Vjera je Božji dar.** Treba je čuvati, sačuvati te s njom i u njoj rasti. Sveti Petar apostol upozorava:

"Budite trijezni i bdijte: vaš protivnik, đavao, obilazi kao ričući lav, tražeći koga da proždre! Oduprite mu se čvrsti u vjeri, znajući da vaša braća po svijetu podnose iste patnje!" (1 Pet 5,8-9).

Kad uzmemo riječ protivnik i đavao u širem značenju, možemo reći: Svatko mi je neprijatelj, protivnik i đavao tko me nastoji zavesti i u zlo me uvaliti. Budući da je najsigurniji put zavođenja **razvodnjavanje vjere**, onda moramo svim silama čuvati vjeru da bi nas ta sveta snaga sačuvala i od zla i od zlikovaca. S napašću nema igre. S napašću se ne smije razgovarati ni misleno ni govorno. Sjetimo se starih izreka: *Bolje spriječiti nego liječiti. Na početku se odupri, kasno je tražiti lijekove.*

Da bih koliko je moguće to učinio razumljivijim ispričat ću jednu zgodu:

Napao đavao ćumurdžiju vjerskim sumnjama. Ćumurdžija mu se nije mogao oprijeti svojim izlaganjem pa je samo govorio. *"Vjerujem sve što je Bog objavio."* Prema toj zgodi svećenik je slušao i đavolovo nastovanje i ćumurdžijino držanje pa je pomislio: *"Kad bi đavao došao k meni ja bih mu pokazao komu je došao."* Svećenik nije ni pomislio da je đavao jači, jer je prije svoga pada gledao sve što mi vjerujemo i da mu se **čovjek ne može oprijeti sam nego skupa sa svemoćnim Bogom**. I, prema toj zgodu, đavao se dovezao i svećenika. Svećenik se nosio s njime samo donekle, ali ne i odnekle. Kad ga je đavao pritisnuo svojim napadima, svećenik je, da bi sačuvao svoju vjeru, na kraju viknuo: *"Vjerujem sve što vjeruje ćumurdžija!"*

Tajna Presvetog Trojstva je nesхватljiva. Mora nam biti jasno. Bilo je to jasno i svetom Augustinu, ali je volio razmišljati o toj tajni. Dok je, tako razmišljajući, šetao kraj

mora, ugledao je dječaka kako školjkom zahvaća vodu iz mora i izlijeva je u pijesak.

Što to radiš?

Izlijevam more u pijesak!

Znaš li da je to nemoguće?

Prije ću ja izliti more ovom školjkom u pijesak negoli ćeš ti razumjeti i shvati tajnu Presvetog Trojstva - dobaci dječak.

Priča se kako je i neki bezbožnik upitao velikoga francuskoga matematičara Blaisea Pascala:

Kad će 1+1+1 biti jedan?

Nikada!

Kako onda vi kršćani tvrdite da je jedan Bog a tri osobe?

Kad si počeo matematikom, pokazat ću ti da je: $1 \times 1 \times 1 = 1$.

Mogli bismo unedogled navoditi primjere kako su vjernici branili svoju vjeru od bezbožničkih napada, a samo su ovi navedeni da dobronamjerni vjernici vide kako je čovjeku moguće ostati pravi kršćanin i kad je okružen bezbošcima i

sektašima, a pogotovo kad u njegovoj blizini nema ni jednih ni drugih. Budući da nam je Biblija duhovna hrana, poslušajmo sutrašnja misna čitanja i osvrst na njih:

NAKON PRVOG ČITANJA

(Izr 8,22-31)

Pročitani je tekst iz Staroga zavjeta. Pisac nam predstavlja Božju mudrost kao "počelo svakoga Božjeg djela", "oblikovanu od vječnosti prije nastanka svijeta". Ne ulazeći u sitnice iznosim srž misnoga čitanja. **Mudrost je postojala prije svih stvorenja.** Što je starozavjetni pisac mogao misliti o Mudrosti? Ne znamo. Samo znamo da su novozavjetni pisci u starozavjetnoj Mudrosti prepoznali Isusa Krista, komu su pripisali sva njezina odličja i obilježja. Što su novozavjetni pisci učinili, Crkva je to u svom Misnom vjerovanju potvrdila i produbila.

"Vjerujem u jednoga Gospodina Isusa Krista jedinorođenoga Sina Božjega. Rođenog od Oca prije svih vjekova. Boga od Boga, Svjetlo od Svjetla pravoga Boga od pravoga

Boga. Rođena nestvorena istobitna s Ocem po kome je sve stvoreno."

Isus je Božja Mudrost. Isus je Božja Riječ. Riječ-Bog (Iv 1,1) uvijek s Bogom i Riječ-tijelo (Iv 1,14) uvijek s nama. Kad već imamo te elemente lako nam je reći: *Isus Krist je Druga božanska osoba, Jedino-rođeni Sin Božji, pravi Bog i pravi čovjek i Spasitelj naš koji nas je svojom mukom i smrću na križu ot-kupio.*

NAKON PSALMA

(Ps 8,4-5. 6-7. 8-9)

Psalmist se divi Bogu i njegovu moćnom imenu, gledajući njegova djela i čudeći se njegovoj brizi za čovjeka:

"Što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohadaš?"

Psalmist ispovijeda svoje uvjerenje da je čovjek najuzvišenije stvorenje na zemlji. **Od njega je veći samo anđeo na nebu.** Bog je učinio čovjeka malo manjim od anđela, slavom ga i čašću okrunio i sve mu podložio.

Od Boga tako počašćen mora čovjek biti i ostati Bogu zahvalan. A to će najbolje učiniti ako ostane Bogu poslušan poput njegova Sina koji se ponizio i poslušan postao.

NAKON DRUGOG ČITANJA

(Rim 5, 1-5)

Nama grješnicima, udaljenima od Boga, dođe Bog u Isusu Kristu. *"Boga nikada nitko nije vidio. Jedinorođenac, Bog u krilu Očevu, on ga je objavio"* (Iv 1,18), stoji u Ivanovu evanđelju. Na osnovi toga teksta podučio nas je sveti Irenej:

"Otac je vidljiv u Sinu, a Sin je nevidljiv u Ocu."

Zahvaljujući Ocu, imamo Sina u svojoj blizini, zahvaljujući Sinu koji za nas umrije i uskrsnu, imamo Duha Svetoga u svojoj nutrini. Otac je Bog pred nama, Sin je Bog s nama, Duh Sveti je Bog u nama. Kad se molimo Ocu s nama moli i Sin, u zajedništvu Duha Svetoga koji istodobno povezuje Oca sa Sinom i nas s Ocem i Sinom.

Jasno! Treba se truditi da što bolje razumijemo tu svetu tajnu. To je sigurno važno, ali je važnije živjeti s tom tajnom i u toj tajni. Blažen koji učeno govori o Bogu Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, a blaženiji u kom žive Otac i Sin s Duhom Svetim.

NAKON ALELUJA

Jednoga Boga u trima božanskim osobama jednom hvalom hvalimo i jednu mu slavu dajemo. Ne zaboravimo da svaki dan molimo: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

NAKON EVANĐELJA

(Iv 16, 12-15)

Sin pred svršetak svoga poslanja kaže svojim učenicima: *"Još vam mnogo imam kazati, ali sada ne možete nositi."*

Ne zaboravimo da su apostoli slabo shvaćali i razumijevali što im Isus govori. Isus je možemo reći, zavr-

šio svoju propovjedničku službu s potpunim neuspjehom. Odlazi, ostavljajući iza sebe slabo podučene učenike. Kad ga nisu razumjeli do toga trenutka, zar će ga razumjeti tek sada. Apostoli ostaju ograničeni ljudi i Isus ostavlja iza sebe ograničene i neuke i nepodučene ljude. Isus se ne predaje. On zna da je radio. Kako ničiji trud nije uzaludan, ne će biti ni njegov. On će

uspjeti. Dok je govorio, on je sijao. Sjeme posijano niče i plod donosi. A kada niče? Kad dođe u dodir s vlagom. Duh Sveti je, između mnogih slika, označen i slikom oblaka koji daje obilje kiše Božjem usjevu. Isusov trud natopit će Duh Sveti kada bude vrijeme od toga.

Isus se upravo u to uzda jer apostolima govori:

"Kada dođe on, Duh istine, upućivat će vas u svu istinu."

Duh istine je došao i od apostola, Isusovih učenika, načinio učitelje. Nije danas važno što su veliki židovski učenjaci govorili nego što su apostoli govorili i što nam je od njih ostalo.

P. s.: Sutra pravoslavci slave blagdan silaska Duha Svetoga. Zato koristim prigodu da im zaželim: Neka, braćo i sestre, Duh Sveti nađe u vama svoj stan, kako biste bili i uvijek ostali njegov hram.

Ovo!

I, pred kraj, moj svagdanji *"ceterum censeo"*: Daytonci su, na našu štetu, a svoju trajnu sramotu, postali daltonisti. Kao što su daltonisti slijepi za razlikovanje i uočavanje boja, tako su i *daytonci*, provoditelji *daytonskog sporazuma*, slijepi za razlikovanje krivnje. Samo su im Hrvati krivi. Nitko drugi! A zašto? Bez naše bliže prošlosti na taj zašto nemamo zato. Tko bi na taj zašto trebao odgovoriti, taj bi morao u našu nedavnu prošlost duboko zaroniti.

Budući da su nam očevi predani 1945. na partizansku klaonicu i da je očevima naših daytonaca bilo teško podučiti svoju djecu - današnje daytonce - o svojoj krivnji, zato današnji daytonci, djeca izručitelja naših vojnika i civila, nisu mogli ništa dobro čuti o nama. Čuli su samo zlo. Njihovi su im očevi punili uši tim lažima da bi sakrili svoju zloću, nama učinjenu.

Ista međunarodna zloća, koja je predala naše očeve na klaonicu, predaje i djecu tih očeva u Haag. Ne znamo što je gore. Ili lišiti naše očeve fizičkoga života ili oduzeti ljudsku čast njihovoj djeci. Niti znam što je gore: ili poubijati naše očeve kao Indijance po Americi ili nas loviti po Kninu i okolici kao Crnce po Africi. Ne možemo vjerovati, i čak ne smijemo vjerovati, da nas ljube oni koji nam uskraćuju tlo pod nogama i nebo nad glavama.

Nije međunarodni zločin tu stao. On je očit u nametanju grba i barjaka. Naši su se stari borili protiv jedne petokrake, a mi do-

bismo cijelu Kumovu slamu petokraka. Petokraka je petokraka. Nije važna ni njezina boja ni njezina podloga. Ne treba nam ni jedna.

"Volim zvijezdu, volim svaku, al' nikako petokraku."

Budući da daytonci ne razlikuju boje, nemaju oni ni izoštren vid za stvarnu krivnju pa nas, ni krive ni dužne, kažnjavaju za svoje neuspjehe, po uzoru na svoje očeve. Njihovi očevi pomoriše nam očeve, a oni, zli sinovi svojih zlih očeva, polako nas metu dok nas ne pometu s ovoga tla i podneblja. I tako oni, koji nam očeve poubijaše kao Indijance, love nas po Bosni kao divljač za Haag te po Kninu i okolici kao Crnce po afričkim prašumama da im u njihovim zemljama budemo robovi mi, kojima bezdušno ubijaju dušu.

Nije nam više važan ustav Federacije. Važni su prirodni zakoni. A oni se gaze. Što nam nitko nije oduzima od osnutka Rima do nedavno, to nam se sada oduzima.

Otimaju nam latinicu, jedno od najstarijih pisama na ovom podneblju. Otvorimo oči i potražimo u sebi snagu, svojstvenu ljudima, i jakost darovanu nama kršćanima snagom Duha Svetoga.

"Idi s tom snagom u sebi, i izbavit ćeš Izraela iz ruke Midjanaca" (Suci 6,14), reče Bog Gideonu.

Istom tom riječju budimo i mi ohrabreni i čujmo riječi svoga Boga: S mojim Duhom, mojom snagom u vama pobijedit ćete strance. I u sebi i oko sebe! Ne zaboravimo ni narodnu poslovicu:

"Što maca koti, ono miševе lovi."

Djeca zlih hrvatoždera ne mogu nam biti dobročinitelji, a to nam, vidimo, nisu.

"LISINSKI": PRVI HRVATSKI IGRANI SLIKOPIS (6)

PROIZVODNJA SLIKOPISA "LISINSKI"

✍ Branko Marjanović,

"Hrvatski krugoval", Zagreb,
br. 31 - 1. kolovoza 1943.

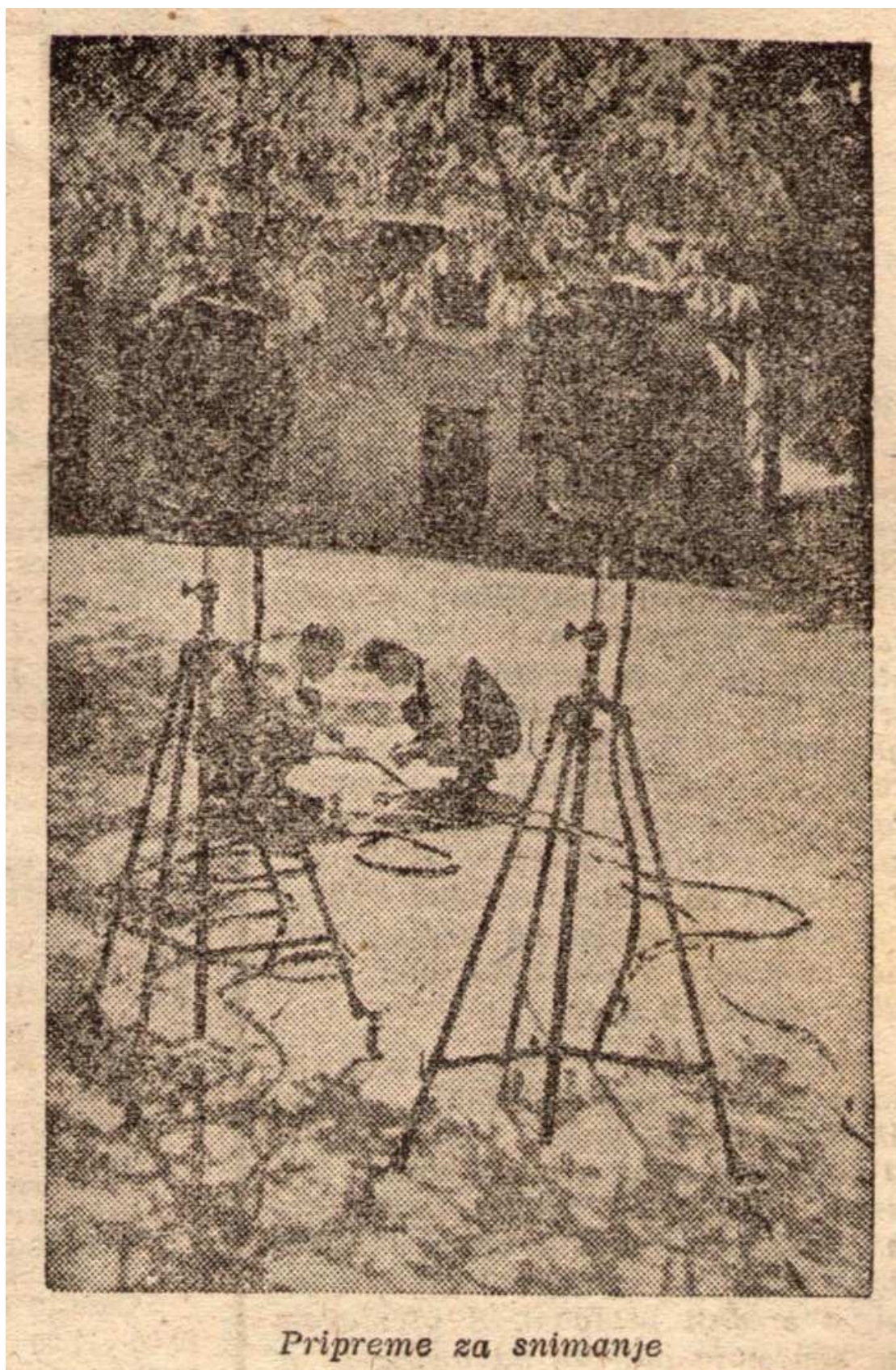
Pristupajući proizvodnji slikopisa "Lisinski" stavljeni su pred naše slikopisne stručnjake novi i veliki zadatci. Nije bilo dovoljno samo znanje i dobra volja. Ovaj slikopis zahtievao je i savršenija tehnička sredstva, veliku organizaciju i suradnju — glumaca.

Slikopisni stručnjaci uzeti su iz redova stručnih suradnika hrvatskog slikopisa, dok je pitanje ostalog pomoćnog tehničkog osoblja riješeno sretnom kombinacijom s tehničkim osobljem Hrvatskog državnog kazališta u Zagrebu.

Umjetničko osoblje birano je također skoro izključivo u redovima zagrebačkih kazališnih umjetnika.

Vjerujemo, da će kod mnogih postojati bojazan, hoće li slikopis, stvoren u tako tiesnoj suradnji s kazalištem biti dovoljno "filmski". Ne će li se u njemu, u tehnici i glumi osjećati kazalište. Ovdje moram u hvalu naših kazališnih glumaca iztaknuti, da su oni već od prvih pokusa u celosti shvatili tu razliku i svoj kazališni način glume primenili su s uspjehom u slikopisnoj glumi. Možemo s ponosom reći, da se ovim slikopisom odgaja prva skupina naših domaćih slikopisnih umjetnika.

Međutim, vođeni željom, da u ovom prvom hrvatskom govorećem slikopisu nastupi po mogućnosti što više osoba, koje ne samo po svom talentu, nego i po tipu odgovaraju osobama, koje će predstavljati pred slikopisnom kamerom, povjerili smo neke uloge ljudima izvan kazališnog i glumačkog svieta. Ovo nas je

dovelo do nekih osobitih otkrića novih slikopisnih talenata.

Bit će zanimljivo navesti nekoliko brojitbenih podataka savezno s proizvodnjom slikopisa "Lisinski".

Tako na pr. za ovaj slikopis, čija će konačna dužina iznositi oko 2.500 m, što odgovara normalnom slikokaznom rasporedu, bit će utrošeno prilikom samog snimanja oko 20.000 m negativa. Ovo dolazi stoga, jer se većina prizora kod snimanja ponavlja, da bi se kasnije kod montaže izabrali prizori, koji su tehnički i glumački najbolje uspjeli. Zanimljivo je, da neki redateljli ponavljaju pojedine prizore i po 25 puta, kako bi imali, što veći izbor snimljenog tvoriva.

U slikopisu "Lisinski" zaposlena su četiri glavna glumca, oko 30 glumaca sa manjim ulogama i 100 statista! Osim toga u glasbenom dielu slikopisa surađuje 80 članova Zagrebačke Filharmonije i još jedan posebni veliki orkestar za glasbenu pratnju celog slikopisa, koji će izvoditi brojna djela Vatroslava Lisinskoga.

Kako hrvatski slikopis za sada još ne raspolaže svojim vlastitim studijem i radionama u kojima bi se izrađivale kulise i namještaj za slikopise, stavila je uprava Državnog kazališta u Zagrebu "Hrvatskom slikopisu" na raspoloženje jedan dio prostorija svojih slikarskih ateliera i radiona, gdje je uredjen skromni slikopisni studio. I ako u skromnom obsegu rad u ovom studiju tekao je zadovoljavajući u svim određenim pravcima. Nema sumnje, da se ovom u prvom redu ima zahvaliti velikom poletu i volji svih onih, koji na ovom slikopisu svojim radom doprinose utvrđivanju prvih solidnih temelja naše buduće slikopisne proizvodnje.

Na izradbi kulisa i unutarnjim gradnjama, koje su u ovom studiju vršene po nacrtima g. Žedrinskoga, a pod nadzorom našeg arh Kopajtića, radilo je oko 20 obrtnika razne struke: stolara bravara, kazališnih slikara i t. d.

Stručno tehničko osoblje sastoji se od 20 osoba, uključivši ovdje kameramana, njegovog pomoćnika,

Sve je spremno...

ton-inženjera s asistentom, električare na čelu sa šefom razsvjete, šefa maske s pomoćnikom, garderobiere s pomoćnicima, i ostalim.

Kao primjer, koliko osoba zaposluje jedan zvučni slikopis navodimo, da je kod snimanja jednog prizora u Mariji Bistrici, u kojem od glumaca sudjeluju samo dvie osobe, i to Branko Špoljar kao Lisinski i Tošo Lesić u ulozi opata Krizmanica, župnika u Mariji Bistrici, osim njih prisustvovalo je još 17 osoba tehničke struke!

Tiek celog rada od dana kad je završena "knjiga snimanja" i odlučeno da se ovaj slikopis izradi, mo-

gao bi se u kratko rasporediti ovako: dogovori s redateljem g. Miletićem, scenografom g. Žedrinskim i arh. g. Kopajtićem. Iza toga sliedi: izrada nacrt za kulise i ostale gradnje, izbor pogodnih mjesta za vanjska snimanja, predizbor glumaca, pokusne snimke glu-

maca bez šminke, konačni izbor glumaca na temelju ovih snimaka, nove pokusne snimke glumaca u maski i kostimu, veza sa tehničkim osobljem, gradnje i postavljanje kulisa u studiu i za to određenim mjestima, pokusi s glumcima i pokusi osvjetljenja, snimanje, pregled snimljenog siikopisa, daljnja snimanja i t. d.

Rad težak i zamršen, skopčan s velikim brojem težkih zadataka i problema, koje sve treba riješiti ne polovično i kakogod, nego u svim pojedinostima najsavjestnije. Naš rad odvija se pod tim načelom, pa zato i vjerujemo, da najbolji posljedak nikako ne može izostati.

PREBIRANJE PO FILMOVIMA HRVATSKOG SLIKOPISA (6)

Enes Midžić, Zagreb

Ipak u to vrijeme najznačajnija se građa NDH od sredine 70-ih godina nalazila na Hrvatskoj televiziji (Televizija Zagreb).

Televizija je otkupljivala velike količine kopija od Jugoslovenske kinoteke za potrebe filmova u produkciji ili koprodukciji Televizije Zagreb. Prikupljanje filmske arhivske građe počinje za televizijsku seriju *Stvaranje Titove Jugoslavije* (1981.). Prikupljena građa iz tadašnje Jugoslavije i svjetskih arhiva te privatnih izvora, predstavlja jedan od najbogatijih arhiva o zbivanjima u Drugom svjetskom ratu na svim frontovima od Europe do Pacifika, posebice na području bivše Jugoslavije.²⁰

Uz već spominjani TV film *Put izdaje*, za koji je nabavljan materijal iz Beograda najveći i najznačajniji dio filmskih materijala NDH otkupljen je za filmski projekt Lordana Zafranovića *Zalazak stoljeća/ Testament L. Z.*

Zafranović se počeo 1986. baviti temom NDH planirajući dokumentarni film uz snimanje suđenja Andriji Artukoviću, ministru više resora u vladi NDH, koji je tada izručen Jugoslaviji. Film je programski odobren od tadašnje Samoupravne interesne zajednice kinematografije (SIZ KIN).²¹ Arhivsku građu iz Jugoslovenske kinoteke za taj su film izabirali Jakša Singer, Vojdrag Berčić i Lordan Zafranović, a kako je ta količina materijala iziskivala velika sredstva, Filmskoj radnoj zajednici Kino dokument priključuje se kao kop-

²⁰ - Ivan Kocon, "Sjećanja" (*Zapisi i sjećanja*, Zbornik tekstova djelatnika Radio Zagreba / Radio-televizije Zagreb / Hrvatske radiotelevizije).

²¹ - Natječajne komisije u sastavu Vjekoslav Cvrlije, Zorica Stipetić i Mira Boglić, koja je odobrila taj film, navodno je odstupila jer nije mogla dobiti i sam scenarij.

Veljko Maričić u slikopisu "LISINSKI" (originalan rukopis)

roducent Televizija Zagreb. Miroslav Lilić, tadašnji glavni urednik televizije, prema dogovoru s Ljubom Šikićem, direktorom filma u pripremi, unaprijed je platio Jugoslovenskoj kinoteci, koja je bila u teškoj financijskoj situaciji, prava na prijepis kod njih pohranjene hrvatske građe. Tom je prigodom Lilić dao nalog da se kopira sve što se daje kopirati, bez limita. Čak je dan nalog da se jedna kopija napravi za Hrvatsku kinoteku (koja izgleda tamo nije stigla).²²

U Zagreb je iz Jugoslovenske kinoteke stigao 16 mm pozitivski materijal uz pratitelja koji je prijepise nadzirao. Prema današnjim podacima iz arhiva Hrvatske televizije tom je prigodom prepisano je 39 žurnala, film *Stráža na Drini* i nekoliko kratkih filmova u ukupnom trajanju od 37 sati. Međutim uz slikovni materijal nisu uredno prepisani i svi zvučni zapisi, odnosno, prijepis nije obavljen po strukovnim normama te je naknadno i mukotrпно trebalo obaviti identifikaciju i sinkro-

nizaciju slike i zvuka. Identifikacija, opis i rekonstrukcija materijala obavljena je u Hrvatskoj kinoteci, a potom je materijal vraćen televiziji.

Kako je Zafranović nakon razlaza s Hrvatskom televizijom s filmskim materijalom napustio Hrvatsku 1991., moguće je da je jedna kopija ostala u arhivu televizije. Zafranović je film, kojem je bio jedan od producenata, nakon nekoliko godina završio u Pragu pod nazivom *Zalazak stoljeća/ Testament L. Z.* (1994.). Inače, Zafranović govori da je imao 80 sati materijala koje je pretočio u trosatni film. Naravno, ne radi se samo o arhivskom materijalu već i o snimkama sa suđenja Artukoviću.

**"Hrvatska u riječi i slici",
br. 100**

Tih je godina i redatelj Jakov Sedlar prikupljao i otkupljivao filmsko gradivo NDH. Njegov je temeljni izvor bila Jugoslovenska kinoteka. Materijal je prepustio Hrvatskom katoličkom savezu SAD-a i Kanade, a oni su izdali

²² - Prema sjećanju Ljube Šikića.

dvije VHS kasete.²³ Osim toga, navodno, u Zagrebu je u privatnom vlasništvu VHS kopija svih brojeva žurnala *Hrvatska u riječi i slici* (od broja 1 do 100) te *Hrvatski slikopisni tjednik* (od broja 101 nadalje), s cjelovitim zvučnim zapisima odlične slikovne vrsnosti. Izvor tih snimaka je Jugoslovenska kinoteka, kako je na samim vrpčama označeno, a materijal je navodno nabavljen u Frankfurtu. O uvidu u taj materijal vode se još razgovori.

Tražeci podatke o filmskoj tehnici odnosno radnim fotografijama iz filma *Lisinski* u Hrvatskoj kinoteci su mi početkom godine susretljivo ponudili da kod njih pregledavam videovrpce sa satima filmskih materijala NDH. Nisam ni znao da ga imaju, posebice na videovrpci. Taj je materijal dijelom prijepis onoga s Hrvatske televizije, a upotpunjen je kupnjama i donacijama iz različitih izvora. Danas je u Hrvatskoj kinoteci 165 žurnala *Hrvatskog slikopisa* te određeni broj kratkih filmova, na različitim medijima. Naravno nisam postavio

nepristojno pitanje za svakog arhivistu i arhivara: Otkuda vam građa? Tom sam prigodom dobio kopiju knjige Marijana Mikca *Film u Nezavisnoj državi Hrvatskoj*, koja me posebno zanima. Isplati se biti pristojan.

Ipak, htio sam zaviriti u to gradivo fragmentarno i neovisno o njima, jer oni imaju ionako složenu misiju u povratu te građe, a ja sam želio ipak uvid neopterećen problemima sukcesije bivše Jugoslavije i cjelokupne arhivske građe, koja, čini mi se, pomalo zapinje. Kako se to gradivo već koristi za pisanje knjige nisam prihvatio tu ponudu. **Nije mi se činilo uputnim da nasumce pregledavam filmove bez posebna povoda.** Samo bih smetao.

Za pravo istraživanje izvornih materijala u Beogradu nemam ambicije, volje ni potrebe. Konačno, za istraživače cijena jedne projekcije iznosi 40 €. To je ipak zadaća za sustavnog istraživača financijski podržanog od neke institucije, a ne usputnog. Samo je pitanje ima li ih (dovoljno)?

²³ - Prema navodu Jakova Sedlara. Prema istom navodu Croatian Catholic Union of USA and Canada je prije nekoliko mjeseci uklopljena u Hrvatsku bratsku zajednicu.

JEDNA DEPUTACIJA (6)

"Ja nisam nikada bio niti se osjećam Srbinom, već uvijek Hrvatom.

Rodjen sam u Srijemskoj Mitrovici od majke Hrvatice katoličke vjere i otca Hrvata pravoslavne vjere. Živila Nezavisna Država Hrvatska!"

*General-poručnik Gjuro Gruić
Glavar Glavnog Stožera
Hrvatskih Oružanih Snaga
pred partizanskim "vrhovnim vojnim sudom" u Beogradu
mjeseca rujna 1945.*

Mi znamo, koliko je trebalo da se probije jedan mali zakon kroz beogradski parlament, ako se je uobće mogao probiti. Mi imamo mogućnost da svaku stvar brzo, hitno, ali i temeljito uzakonimo. Ima zakona, koje sam, da se udovolji hitnim potrebama života, donio sam, a sada ćemo, nakon što proučimo u odborima, donieti zajedno sve što bude važno i što budemo smatrali potrebnim za probitke hrvatskog naroda i hrvatske države. Zato nemojte očekivati od mene, da ću sada o tome govoriti. Ja ću se dotaći samo najvažnijih pitanja.

Vidite, znamo točno, da su se govori ministara u parlamentima prigodom proračunskih razprava sastojali obično u tome, da liepim riečima zamažu maglovite brojke koje su se u tim proračunima nalazile. Ondje nije bio običaj, da se pred narodno predstavništvo iznosi pravi rad, nego se je iznosilo, što će se tobože raditi, a nikada ono, što se je uradilo.

Ja sam smatrao potrebnim da zamolim članove državne vlade, da ovdje pred vas iznesu u kratkim crtama ono, što su napravili i kako su napravili.

Vi ste čuli sve izvještaje, bili ste s jednim zadovoljni, s drugim zadovoljniji, a s trećim možda niste bili zadovoljni, ali je taj posao trebalo obaviti. Ja sam htio, da vi odmah u početku dobijete barem časoviti bitni pregled o svemu onome, što je ovdje bilo, što se radilo, da možete prosuditi, što je dobro, a što nije dobro, što je koristno, a što nije koristno, što bi trebalo iz-

Gregoriji Maksimov
Ivanović Germogen
Mitropolit
Hrvatske Pravoslavne Crkve

praviti, što bi trebalo nadopuniti, a da možete onda na sjednicama iznieti svoje priedloge, pa da ono, što je dobro, da se nastavi i poboljša, a što nije valjalo, da se popravi.

Može biti da je gospodin ministar Puk⁸ u svojem govoru rekao jednu malu neistinu, barem se tako činilo.

Brat je mio, koje vjere bio. Mi imamo jedan veliki dio naroda katoličke vjere. Imamo muslimana, imamo evangeličke vjere. Ima i pučanstva, koje je u pravoslavlju. Državni je interes, da ne bude u državi nikada nikakvih nesporazuma, a najmanje vjerskih trzavica. Nama je to posebni interes, jer znamo, da smo na granici Balkana i znamo, da smo s tim Balkanom bili vjekovima u doticaju. Znamo, da smo bili i pod balkanskim pritiskom, a znamo, da se na Balkanu do nedavno narod razlikovao po vjerama, da je narod-

nost, ne ću reći zamrla, ali tako prekrivena i da je uslied dogodjaja bila vidljiva samo vjera, i da su se ljudi po vjeri razlikovali. To je vrijeme prošlosti. Danas smo svi jedno, mi smo u jednoj državi, imamo narodnu, nacionalnu sviest i obilježje, i ne možemo i ne smijemo dozvoliti, da bi drugi momenti, pa i vjerski, unosili u našu zajednicu trzavice.

Iznenadilo me je, kada sam počeo dobivati neke poslanice, neka pisma od svećenika katoličke crkve, šiljana izravno na mene. U tim se pismima tužilo na progone katoličke crkve. Bilo je više ovakvih pisama, a bila su pisana na istom pisaćem stroju, s istim rječima, a bila su pisana na istom papiru. Dolazila su ta pisma iz svih krajeva, sa izтока i zapada. Bilo je očito, da je netko poslao dotičnim ljudima jedan cirkular, odnosno već gotova pisma. To su dakle pisma, u kojima

⁸ Dr. Mirko Puk (1884-1945), odvjetnik, član Hrvatske Stranke Prava. Od godine 1930. član Hrvatskog Oslobođilačkog Pokreta "Ustaša". Za vrijeme Nezavisne Države Hrvatske ministar Pravosudja i bogoštovlja i državni prabilježnik, ravnatelj Ustaškog Nakladnog Zavoda 1944.-1945. i izvanredni povjerenik kod Hrvatske Državne Banke. Godine 1945. predan iz Austrije, zajedno s ostalim članovima Hrvatske Državne Vlade, po englezkim okupacionim oblastima partizanskim okupatorima. Pogubljen zajedno sa svojom gospodjom. Odnosi se na govor dra Mirka Puka u Hrvatskom Državnom Saboru dne 25. veljače 1942.

se tuži na progon katoličke crkve, a koji je progon svršio u tom, da je jedan kanonik bio osudjen na dvadeset godina tamnice. Prije nego sam došao do bilo kakvog zaključka u ovoj stvari, došlo je još jedno pismo koje je napisao jedan od podpisnika gornjih poslanica. U njemu on opozivlje sve, što je bio potpisao. Sada se je ustanovilo, da pisanje ovih pisama nije sugerirao nitko drugi nego onaj kanonik, koji je dospio u zatvor, i koji se je na taj način htio prikazati mučenikom svoje vjere. Mi znamo, da je on osudjen po zakonu, jer se je ogriješio o državu i njezine zakone⁹. Jednoga dana jedan ugledni gospodin, došavši k meni kazao je:

"Vi ste odlučili sagraditi džamiju u Zagrebu. Proti tomu nema nitko ništa, ali čemu graditi ovu džamiju u središtu grada. To ne bi smjelo biti, to će uznemiriti katoličko pučanstvo."¹⁰

Odgovorio sam, da je u Sarajevu velika većina pučanstva bila muslimanske vjere, pa ni jednom muslimanu nije palo na pamet, da se uznemiri za to, što je svojedobno upravo u središtu grada sagradjena velika i liepa katolička katedrala.

Kada sam došao ovamo, odmah su došli k meni ljudi, koji su donieli dva gotova nacrti za gradnju džamije. Nacrte sam pregledao i vidio, da bi po njima ova džamija imala biti sagradjena negdje u Kraljevačkoj šumi, dakle četiri do pet kilometara udaljeno od središta grada. Kazao sam im, neka s ovim nacrtima više ne dolaze, ali im nisam stavio do znanja, što namjeravam.

Opazio sam, da je Umjetnički paviljon na trgu "N"¹¹ najpodesniji i mjesto najdostojnije, da se tamo sagradi džamija za muslimane. Tada je došao jedan drugi gospodin, koji je kazao, da se ovaj hram um-

⁹ Slučaj zagrebačkog kanonika Pavla Lončarića, koji je bio osudjen na smrt, ali mu je kazna odlukom Poglavarstva Nezavisne Države Hrvatske pretvorena u 20 godina zatvora. Nakon izvestnog vremena pušten je na slobodu, te i danas živi u Zagrebu (Op. ur. Marka Sinovčića).

¹⁰ Opat Giuseppe Ramiro Marcone, OSB, izaslanik Svete Stolice kod hrvatskog episkopata 1941-1945.

¹¹ Za vrijeme Nezavisne Države Hrvatske — Trg Kulina Bana

jetnosti ne smije pretvoriti u džamiju. Odgovorio sam mu:

"Ovaj hram umjetnosti nosi na sebi žig našeg robovanja, jer se zove imenom 'kralja oslobodioca'. Ja ne mogu ovaj žig dostojnije izbrisati, nego da iz ovog hrama učinim džamiju. Zašto? Zato, što je muslimana u Srbiji nestalo onda, kada je srušena zadnja džamija. Kao znak, da ih u hrvatskom narodu ne će nestati, postavlja se u Glavni grad njihova džamija."

Dogodilo se je, da mi je u razgovoru više stranaca govorilo, da mi imamo muslimansko pitanje. Ne, mi nemamo muslimanskoga pitanja. Države, koje imaju kolonije imaju muslimansko pitanje. U tim kolonijama ima naroda muslimanske vjere, koji nisu ista krv i isto tielo s narodom u tako zvanoj materi zemlji. Muslimanska krv naših muslimana jest hrvatska krv. Muslimanska je vjera dakle hrvatska vjera, jer su u našoj zemlji njeni pripadnici hrvatski sinovi.

Visoki Hrvatski Državni Sabore! Jedna stvar, koja je toliko puta u hrvatskom narodu, u hrvatskoj do-

movini imala svoje reperkusije, dobre i zle, jest pitanje pravoslavne crkve. Ne vjere, jer vjera je jedna, kršćanska, nego crkve. Mi smo prije u domovini imali Grčko-iztočnu crkvu.

Grčko-iztočna se zvala zato, jer su u našoj zemlji pripadnici pravoslavlja bili podvrgnuti grčkom patriarhi, koji se je za njih brinuo samo u toliko, što je od biskupa za pomazanje dobivao velike nagrade. Tako je bilo i u Magjarskoj. Magjari su međjutim donieli zakon, da se pravoslavlje u Magjarskoj podvrgava srbskom patriarhi. Malo iza toga, imitirali su Magjare i Hrvati, pa je i u Hrvatskoj donesen takav zakon. Iz činjenice, da su time pravoslavni bili podvrgnuti srbskoj patriarhiji isveden je i kod nas naslov "Srbsko-Pravoslavna Crkva".

Nema nikoga u Hrvatskoj, tko ima što protiv pravoslavlja. Svatko se moli Bogu prema svojoj savjesti, prema onome, kako je to u mladosti naučio, po rodjenju, po školama i odgoju, te kako smatra da je za spas njegove duše najbolje. Nije naša stvar da ulazimo u tu

najintimniju stranu čovječjeg života, u pitanje spasa njegove duše. Jer, gospodo, mi živimo životom svakodnevnim, životom, koji je sastavljen od toliko mizerija. Idemo kroz ovu suznu dolinu, kako tko može, ali kada se približi zadnji čas, pomišlja se: je li samnom gotovo? Netko se tješi time, da je za njega uobće sve svršeno, a netko se nada, da će poslije toga za njega nastati bolji život. Dakle, to je najintimnija strana svakoga čovjeka.

Nije istina da hrvatska država nastoji pravoslavne prevesti u katoličku crkvu. To nije politika. To je pušteno svakome na volju.

Ja sam osobno napisao okružnicu i zamolio, da se dostavi nadležnim oblastima, da oblasti vode evidenciju o prielazu ne samo na katoličku, već i na muslimansku i evanđeličku vjeru, i da izdaju dozvolu samo onda, ako se osvjedoče, da je to pošten čovjek i da to radi iz uvjerenja. U toj sam okružnici izričito naveo, da se ima svim sredstvima spriječiti, da bi tko god u tom pogledu bilo kakvo nasilje, duhovno ili fizičko vršio.

BLEIBURG I HAAG (2)

Kako propadaju hrvatske države

✍ Mladen Schwartz, Zagreb

Robertu i Zdenki

BLEIBURG

BLEIBURG. Konačnica je Hrvatskoga Rata 1941- 1945 bila neviđeno herojska. Herojstvo je trajalo do lovce do časa prijevernog i podlog razoružanja hrvatskih ratnika, u režiji tradicionalnih hrvatskih neprijatelja, Srba i Engleza.

O broju žrtava mnogo je pisano, istraživano i nagađano. Točna će se brojka, s obzirom na metodološke probleme, manjkavost vrela i nedostatak precizne evidencije, teško ustvrditi. Važnije je od toga shvatiti kako je hrvatskom nacionalnom tkivu u svakom slučaju nanešena velika rana. Ranu valja liječiti, ali i preboljeti. Ljuta se rana liječi ljutom travom. Kada traume zacijele, treba ih nadvladati. Kada se narodu

dogodi golema katastrofa, on je mora pregorjeti.

Traži se, svakako, i svijest o uzrocima i posljedicama, o krivnji i krivcu. Prvi i najveći krivac za Bleiburg je **Tito**, sa svojim partizansko-četničkim, velikosrpskojugoslavenkim, komunističkopostmonarhističkim bandama. Odmah za njim, krivac je i jugofilni masonski perfidni **Albion**, kojemu je draži bio bačuška Staljin negoli njemački Führer, uz narode što su ratovali pod okriljem njegova savezništva. Poslije je ratni zločinac, cinik **Churchill**, cmizdrio kako je "preklana kriva svinja". Ali je on bio, i u pamćenju zdravih naroda ostao najveća. Uza sve to, nezane-mariva, duboka krivnja leži u **samom narodu Hrvata**: ona se ne sastoji toliko u Poglavnikovoj odluci o povlačenju; u danom času to je bila razumna i razborita odluka, koja je nastojala izbjeći veće zlo. Tek nak-

Govori Mladen Schwartz

nadna pamet znade da se upravo ono dogodilo.

Dublja je hrvatska **krivnja na metafizičkom planu**. U njoj se očituje neka nesklonost usuda, providnosti, Svevišnjega, neka kletva, prokletstvo, što su uslijedili davnoj odluci hrvatskoga naroda, u dubinama svoje nacionalne duše, za robstvo i protiv slobode. U tom duhu opominjao je i najlucidniji hrvatski duh, prorok Starčević:

"Tko se smatra sužnjem, taj neka se ne čudi, što ga i drugi takvim smatraju. Tko nije svoj, taj je svačiji, jer od njega ne zavisi, čiji će biti."

Hrvatska je Vojska časno obavila svoj posao, u onom kao i u ovom ratu. Čim je nastupio mir, oba puta, **ratničke su tečevine po kratkom postupku pretvorene u ništa**. Spas i obnova Hrvatske mogu se zato dostignuti i provesti **samo uz**

prevlast njezina ratničkog sastojka. Samo uz zdušne napore, uz samozatajne žrtve, uz preuzimanje svih nacionalnih ovlasti u ruke vječnih Osvetnikâ Bleiburga!

I. PRELUDIJ

U Srednjem Vijeku Hrvatska je bila razmjerno velika i moćna europska država, a u vrijeme kralja Tomislava (X st.) računa se da je **Hrvata, kao i tadašnjih Francuza ili Engleza, moglo biti oko dva milijuna**. Više od jednoga tisućljeća poslije, mi smo suočeni s poraznom činjenicom da se je hrvatsko pučanstvo po prilici tek podvostručilo!

Sa stajališta nauka o *Mističnoj Hrvatskoj*, može se razmišljati o glasovitu, legendarnom prokletstvu kralja Zvonimira, kojega su njegovi Hrvati vjerojatno pogubili¹, te je pred smrt zavapio Bogu da im nika-

¹ Vjerojatno je papa Urban II, koji je pokrenuo Križarske ratove, od kralja Dmitra Zvonimira zatražio pomoć bizantskom caru Aleksiju i sveukupnom Kršćanstvu radi obrane od Turaka Seldžuka, koji su s Jeruzalemom zaposjeli i Kristov grob. U pripravama za križarski pohod, Kralj je 1089 sazvaio sabor na Kninskom polju. Narod je, zdravim instinktom protivan tuđem ratu, ubio svojega inače dobrog, velikog kralja. Usp. Ferdo Šišić, *Povijest Hrvata; Pregled povijesti hrvatskoga naroda 600. - 1918* (Pretisak: Marjan tisak, Split 2004), str. 152-153!

da više ne dade biti svoji na svome. Gledano na planu ustvrdive povjesnice, pak, **hrvatsko je propadanje započelo na Gvozdu 1097**, gubitkom dinastije i samostalnosti. Hrvatska je i u susljednim stoljećima uščuvala svoj (ograničeni) suverenitet, ali je ustrajnom navikom ratovanja za tuđe interese (usto, dakako, i tada uobičajenim velepošastima, ali i periodičnim masovnim iseljavanjima, pa nadasve sustavnim bijelim genocidom po nasilnom pometnuću - „abortusu“), došlo do današnjega stanja, u kojemu se **hrvatski narod našao posve zakrhljao**, izumirući, dokraja oslabljen, istrošen i marginaliziran. Na tome su osobito poradile obje Jugoslavije.

Ali je poslije prve od njih nastupio kratkotrajni, munjeviti *intermezzo*: **Nakon dugih 839 godina, dogodilo se čudo obnove hrvatske državnosti**. Nije ni Nezavisna Država Hrvatska, strogo gledano, bila posve suverenom državom. I ona je ovisila o svojim himbenim, hoćeš-nećeš saveznicima, ali je to bilo ratno vrijeme nakon kojega se očekivala potpuna sloboda, a izdvajanje iz ralja omražene karadorđevićevske jugovine već je samo po sebi doživljeno kao bogodano oslobođenje od nedostojnog robstva te otvaranje novih obzorja hrvatske samosvojnosti i samobitnosti.

Nezavisnoj se Državi Hrvatskoj od neprijatelja spočitavalo sve što im

je palo na pamet. Ponajprije upravo da nije bila suverena: baš kao da je to bila u propalim jugoslavijama! Optuživali su je za „prodaju Dalmacije“ oni isti koji su dobar dio te „prodane“ obale bili prepustili Italiji već nakon I Svj². rata. Pripoje-

nje starih hrvatskih zemalja Bosne i Hercegovine nije se novoj državi upisalo u zaslugu i prednost: ta kritičarima uopće i nije bilo stalo do hrvatske veličine, nego do umanjivanja Hrvatske na sve načine, pa i podlim podmetanjima. Inače bi

² Dalmacija je u povijesti samo jednom bila prodana: hrvatsko-ugarski kralj Ladislav Napuljski prodao ju je 1409 za 100 tisuća dukata Veneciji, čime su ovoj otvorena vrata prevlasti na hrvatskom Jadranu sve do njezina pada pod Napoleonom, 1797. Poglavnik Dalmaciju nije „prodao“, nego je privremeno, teška srca, odstupio neke njezine dijelove pod pritiskom himbenoga talijanskog saveznika te uz alternativu gubitka čitave države i suvereniteta. (Tako je i Tuđman privremeno morao odustati od „krajine“, što ne znači da ju je „prodao“, i to još s oduševljenjem.) Nikada, međutim, nismo od naših jugoantifašista čuli da su Dalmaciju prodali, Rapalskim ugovorom (1920), jugosrpski regent Aleksandar i njegov ministar vanjskih poslova, Dalmatinac Ante Trumbić. A tim je ugovorom Hrvatska (koja je ulaskom u kraljevinu SHS ionako izgubila sve) ostala bez Zadra sa zaleđem, te bez otoka Cresa, Lošinja, Lastova, Palagruže i niza manjih. S druge strane, Rimskim ugovorima s Duceom od 18. svibnja 1941, Poglavnik je uspio sačuvati za Hrvatsku otoke Pag, Hvar, Brač, Lopud, Lokrum, Šipan, Koločep, te mjesta Crikvenica, Kraljevica, Selce, Novi Vinodolski, Jablanac, Karlobag, Senj, Obrovac, Drniš, Knin, Sinj, Imotski, Omiš, Makarska, Podgora, Metković, poluotok Pelješac sa Stonom, Ploče, Cavtat i Dubrovnik. Za Split i Korčulu predviđena je bila zajednička uprava, ali se je Talijani nisu držali. U obnovljenoj jugovini pak i Istra i Dalmacija postale su dio velikosrpskoga protektorata, takozvane „narodne republike Hrvatske“. Istru, koja nikada u povijesti nije cijela pripadala Hrvatskoj, pripojio je Domovini nakon kapitulacije Italije Poglavnik Ante Pavelić. Već 10. rujna 1943, on razvrgava Rimske ugovore te izdaje Proglas hrvatskom narodu, u kojemu, uz ostalo, poručuje: „Dvie i pol godine hrvatski je narod s najdubljom boli u duši trpio to (talijansko) nasilje (...) U ovom času ljubavi prema Domovini i prema nesretnoj braći, koju ćemo osloboditi i prigrliti, ujedinito se svi imajući na umu samo sreću i slobodu hrvatskog naroda, te svoju vlastitu Nezavisnu Državu Hrvatsku (...) Od današnjeg dana, sloboda i cjelovita nezavisnost Hrvatske nije više ničim ograničena!“ Ali su dalmatinski partizani imali nešto drugo na umu: Tita, jugu, komunizam... Rezultat je poznat: izgubili smo Državu.

valjda ipak svojemu Titu spočitali da je „prodao“, uz BiH, i Sandžak, Boku Kotorsku te Istočni Srijem sa Zemunom i Bačku sa Suboticom.

Navlastito je neprijatelj sve do danas, u duhu vladajućega globalnog pobjedničkog antifašizma i popratna mu krivotvorenja povijesti, nastojao ocrniti ratnu hrvatsku državu njezinom posvemašnjom kriminalizacijom.

Nije se uzimalo u obzir okolnosti europskog i građanskog rata na tlu Hrvatske, te ugrozbe nove države po vanjskom i unutarnjem neprijatelju, velesrpskom četništvu i jugorestauratorskom partizanluku. Ono što je (uza sve možebitne manjkavosti i teško izbježive zloporabe) bio **instrument samoobrane od udruženih neprijateljskih snaga** (velikosrpski urotnici, židovski petokolonaši i profiteri, asocijalni ciganski element kao *corpus alienum* u državi nacionalnog zdravlja i spasa, napokon, protunarodni staljinski komunisti kao agentura moskovsko-beogradskog inozemstva), a riječ je, dakako, o **sabirno-radnim lo-**

gorima diljem Nezavisne Države Hrvatske, među kojima je najpoznatiji onaj jasenovački - taj je dakle legitimni instrument samoobrane u titovskoj tvorevini, baš kao i u današnjoj navodnoj „Republici Hrvatskoj“, sustavno **ozloglašivan i proglašavan za tvornicu smrti** i poprište nesmiljenog sadističkog izživljavanja s jedinim ciljem da genocidno potamani nehrvatski živalj, ali i „ideološke protivnike“ (sic!) hrvatske krvi.

Napose su NDH napadali da je njezin vođa, Poglavnik Ante Pavelić, **vladao diktatorski**, ali ih diktator nije smetao kada je, u osobi JBTita, ponovno zadobio jugo-predznak! Slijedeći prigovor odnosio se na tobožnji **marionetski karakter** Ustaške Hrvatske, koju su navodno stvorile sile Osovine. No, uistinu je smiješno pretpostavljati da bi hrvatskom narodu, koji je jedva dočekao oslobođenje od jugoslaven-skog pakla, netko drugi izvana i valjda nasilu trebao stvarati državu! Napokon, prigovarali su Poglavniku i Ustaškom pokretu da su **izgubili državu bez otpora i predali vojsku s civilima na pogubljenje;**

ali u srcu nikada nisu zažalili što je Hrvatska neslavno nestala, naprotiv, njima je bilo sablažnjivo što je uopće nastala!

U dijelu hrvatske političke emigracije uvriježilo se mnijenje, točnije, kolala je doskočica, da je **Deseti Travnja doduše bio dobar i dobrodošao kao čin nacionalne revolucije, ali da treba odbaciti „11. travnja“, dakle režim, karakter vladavine u novonastaloj državi.**³ Istina je, međutim, i ovdje drugačija: Nezavisna je Država Hrvatska bila **puno bolja nego njezin glas**, za koji su se pobrinuli njezini neprijatelji sviju boja.

U ratnim uvjetima gospodarstvo joj je bilo razmjerno stabilno, a uljudba je cvjetala i uživala dosta veliku slobodu. Vođena je razumna i nacionalno probitačna vjerska politika, osobito uspostavom Hrvatske pravoslavne crkve. Zdravstvo i socijalna politika bili

su, bez birokratskih i novčanih kočnica kakve danas poznajemo, na usluzi narodu, a pravosuđe strogo i djelotvorno. Odgoj i naobrazba mladih naraštaja pod okriljem zdrave Države provedeni su u duhu dosljednog nacionalizma i državotvorstva, o čemu bi sadašnja karikatura hrvatske države mogla samo sanjati.

Nadasve je Hrvatskom vladala samozatajna nacionalistička elita u duhu hijerarhije, stege i rada, za razliku od današnje mediokritetsko-profiteriske partitokratske klike tuđinskih ulizica i slugana. I dočim se Hrvatska Vojska stasala u Domovinskom ratu danas, dokraja ponižena i destruirana, također svodi na inozemnu agenturu, na plaćeničku soldatesku u službi judeo-američkog imperijalizma, **NDH je raspolagala velikom, dobro naoružanom, junačkom vojskom koja je bila odana samo hrvatskom na-**

³ Tu je distinkciju u svojim raščlambama, što ih je objavljivala argentinska „Republika Hrvatska“, iznio demokratizirani ex-Ustaša, pokršteni Židov Ivo Korsky, inače zaslužni hrvatski domoljub, političar i vrstan intelektualac, a pripisuje se i nekoć Poglavniku vjernom bojovniku, kasnijem renegatu, pjesniku Vinku Nikoliću. Za ovu prigodu nisam mogao provjeriti ima li rečena izreka doslovne podkrijepe u njegovu pisanom djelu.

cionalno-državnom probitku. Toj vojsci, voljom usuda, svjetske konstelacije, neprijateljske demo-komunističke koalicije i domaćih izdajica - titovaca, namijenjen je kraj što ga simbolizira krvavo Bleiburško polje.

II. POČETAK KRAJA

S opadanjem njemačke moći nakon Staljingrada (početak 1943), s padom fašističke vladavine u Rimu (rujan iste godine) te jačanjem i napredovanjem demokomunističkih Saveznika, a uz njih i titovske šumske gerile, pa naposljetku i poradi nedostatnosti i neuspješnosti planova o možebitnom pravodobnom prijelazu Nezavisne Države Hrvatske na pobjedničku stranu, - **od druge polovice 1943 nadalje počele su se već nazirati konture propasti Hrvatske Države.** Ona je postala još izvjesnija kada su u rujnu 1944 divizije maršala Toljubuhina i generala Ždanova ušle u Srbiju, a **20. listopada Toljubuhin je slomio srpski otpor i zaposjeo Beograd**, gdje su sovjetski Rusi instalirali na vlast svojega i britanskog čovjeka, takozvanog „maršala Tita“ iliti Josipa Broza. **Koncem 1944**

Hrvatske Oružane Snage brojile su nekih 260 tisuća ratnika, a ta je brojka kasnijom mobilizacijom narasla na oko 300 tisuća.

Ključni se vanjskopolitički preokret, međutim, koji je utjecao na nepovoljnu sudbinu NDH, zbilo u veljači 1945, kada su se vođe antifašističke, demokomunističke koalicije, ratni zločinci Churchill, Roosevelt i Staljin, sastali u ukrajinskom ljetovalištu Jalti na poluotoku Krimu. U sklopu dogovora o poslijeratnoj Europi posebna je pozornost posvećena **planovima o obnovi pokojne Jugoslavije.** Dočim je Roosevelt prigodice u prošlosti bio mnijenja da nema odveć smisla obnavljati propalu višenarodnu zajednicu, tim prije što joj se hrvatski narod bjelodano pokazao nesklonim, a prema nekim naznakama i Staljin je dopuštao alternativnu mogućnost priznavanja Hrvatske Države uz uvjet njezina pristupa budućem sovjetskom bloku - **britanski je cinik Churchill bezostatno zastupao obnovu Jugoslavije⁴**, čijem je nastanku uostalom svojedobno i kumovala engleska masonerija.

⁴ Poslije je, kako rekoh, zažalio da je preklana „kriva svinja“ (Hitler umjesto Staljina), ali potporu Titu nije požalio; ne ću poslije rata živjeti u J., kao ni Vi - kazao je kasnijem Titovu intimusu a tadašnjem kritičaru, Sir Fitzroyu MacLeanu.

SRPSKO-BUGARSKI RAT 1885. (4)

hr.wikipedia.org

Šumadijska divizija je ušla 15 kilometara na bugarski teritorij, a Bugari su se zbog tog što su bili nadbrojani povukli u selo Vrabča. Ovu poziciju je predvodio kapetan Nikola Ganev.

Dana 3. studenog 9. bataljon, 2. eskadron i 24. odred šumadijske divizije napali su Orlinski vrh, koji je bio za bugarsku vojsku važna

strategijska točka. Do sredine dana prestao je otpor bugarskih snaga koje su povukle do mjesta Sekirica, odakle su pripremali protunapad. To je Bugarima ušedilo dragocjeno vrijeme potrebno do dolaska istočne bugarske grupe. Borbe su se vodile cijeli dan do 4. studenog, kada su se Bugari ponovo povukli, ovaj put do Breznika.

Malo dalje, južnije, moravska divizija vodi borbu s bugarskim izvorskim odredom, koji je bio pod za-

Antoni Piotrowski: Prijelaz bugarske vojske preko srpsko-bugarske granice

povjedništvom kapetana Stefana Toševa, koji je čuvao Trn usredotočivši se na Koluniškoj visini. Nakon jednodnevne borbe odred se povukao u selo Trekljano. Na kraju 4. studenoga srpske trupe zauzimaju Trn nakon čega usmjavaju svoje snage na Radomir.

Srpska dunavska divizija je pošla na Dragoman, ali je na kraju dana bila odbijena.

Na sjevernom kraju zapadnog bojišta bugarski caribrodski odred se povukao do Slivnice.

Nišavska armija je napredovala ka Sofiji, ali je u dvodnevnoj borbi, u kojoj su čak sudjelovali civili (na bugarskoj strani) bila zauzeta, a to je iskoristila bugarska vojska koja je počela skupljati snage za obrambene položaje kod Slivnice.

U borbama je sudjelovala srpska drinska divizija, koja je do tada bila u rezervi.¹⁴

Istoga dana bugarski knez je sazvao odbor na kojem je odlučeno da se bugarske snage usredotoče na Slivnici gdje će se voditi ključna bitka, i zbog tog je trebalo čuvati tu poziciju do dolaska onih bugarskih postrojbi koje su se nalazile na turskoj granici.

Bitka kod Slivnice

Aleksandar I. odlučio je otjerati neprijateljev lijevi bok, te je napao srpske položaje u selu Malo Malovo. Bojište kod Slivnice je bilo podijeljeno u 3 dijela, a omjer je bio 12.000 bugarski vojnika protiv 25.000 srpskih.

Ujutro 5. studenog započinje odlučna bitka kod Slivnice. U 9 ujutro srpska vojska je napredovala, ali ju je kapetan Georgi Siljanov topničkom kanonom odvratio od napada i to bez žrtava na bugarskoj strani. Bugarski vojnici su započeli protunapad u selu Malo Malovo po nalogu kneza, a uskoro su srpske snage bile prisiljene na povlačenje. Uglavnom su se najveće borbe vodile na ovom kliru, gde su srpski vojnici pokušali vratiti izgubljene pozicije, ali bez ikakvog većeg uspjeha.¹⁵

U bitci bugarsko topništvo pomagalo je mnogo svoju pješadiju usiljenom vatrom, ali uprkos tome desno bugarsko krilo se zbog nedostatka streljiva moralo utvrditi i čuvati svoje pozicije od napada srpske vojske.

¹⁴ - Фичев, И. Пос. исто., стр. 108

¹⁵ - Фичев, И. Пос. исто., стр. 141

TKO SU ŠUMADINCI? (3)

Srbi o Šumadincima

Mile Nedeljković

Doseljenici sa Istoka

O doseljavanju sa istočnih strana svedoče **Bugar-mala** u Beloševcu, s obe strane Jagodinskog drumca, na **Bugarskom brdu** u Batočini je **Bugarska mala**, u Grošnici su **Bugarska strana** i **Bugarski potok**, u Sibnici **Bugarska voda**, u Krčevcu **Bugarska vodica** (u predelu Gaj), u Drenovcu **Bugarske livade**, u Poskuricama **Bugarski kraj**, a u Sipiću i Crnom Kalu **Bugarske njive**, dok se u Badnjevcu tzv. Miljkovski kraj naziva trojako: **Bugarski**, **Šopovski** ili **Torlački kraj**.

Sa severoistoka **Vlaška kosa** u Sepcima, **Vlaški kraj** u Novom Adžbegovcu (Novo Selo) i Dobrovodici, dok **Vlaški potok** teče atarima sela Viševac, Lukanje i Radovanje, a sa juga **Grčki do** u Donjim

Grbicama, **Grčko polje** u Grošnici, Adžinim Livadama i Erdeču, itd.

Erske male postoje u Gradcu, Jovanovcu i Donjoj Rači. U Čumiću se jedan potes naziva **Erinac**, jer je pripadao tzv. „erskom“ stanovništvu. U Novom Milanovcu je **Erino šljivarište**, u Svetliću **Erske njive**, Botunje i Kijevo imaju **Ersko polje**, u Donjoj Sabanti se nalazi **Ersko selo**, u Brzanu **Erske kuće**, a u Gornjim Grbicama jedan rod nazivaju **Ere** (tzv. Nikoljci). U ovom imenovanju se, u stvari, odslikava činjenica da su u ova naselja primetno ušli doseljenici iz Hercegovine i dela Starog Vlaha, o čemu svedoči i toponim **Ercegovac** u Donjoj Rači.

Ovome treba dodati i vrlo uputan primer Jelenca, sela kod Belosavaca, u topolskoj opštini, koje se ranije zvalo Ljubinić, u kojem takođe postoji **Erski kraj** - naravno, za razliku od većinskog stanovništva,

koje je iz Crne Gore, i koje se u ovo selo nastanilo sredinom prošlog veka, što je i poslednji primer **planskog kolonizovanja doseljenika** u nekom šumadijskom naselju, pa se po njima drugi, znatniji, deo sela zove Crnogorski kraj. Poput Jelenca. **Erski kraj** imaju i još neka jasienička sela (Mramorac, Pridvorica) ili gružanska (Konjuša).

Osim delova sela, i pojedine se porodice se nazivaju **erskim**: **Erići** u Gornjoj Crnući, inače doseljeni iz Starog Vlaha (Nova Varoš), čiji su se ogranci raselili i u Lipovac, Ljuljake i Oplanić; **Erići** u Konjuši su poreklom iz Raždaginje, sela između Sjenice i Duge Poljane; **Erići** u Žabaru su od Studenice, u Kopljaru iz Dragačeva, u Topoli od Novog Pazara, u Šumama od Peći, u Ljubičevcu i Kamenici od Bijelog Polja, **Erčići** (Milovanovići) u Baničini su iz Bosne, itd., što sve pokazuje slivanje ove selidbene struje u Šumadiju.

Na osnovu ovoga postaje razumljivije što Šumadinac, i te kako, ume da se **pravi Era**, tj. nevešt, a čiji je

vrhunski duhovni izraz oličen u satiričaru Radoju Domanoviću, čija je porodica nesumnjivo hercegovačkog porekla.

Kao i većina šumadijskih sela i Ovisište nema kompaktno stanovništvo po poreklu i mestu iz koga su došli. A došli su uglavnom iz dva pravca - od Pirotu i Bele Palanke, dakle iz Ponišavlja i, naravno, od Sjenice, koja je bila glavna etapna stanica za naseljavanje u Šumadiju. Spomen na Sjenicu sačuvan je u nadimku porodice Vučićević, u koje se broje još Jovičići i Jovanovići, a koje sve nazivaju **Erama**.

Šumadija

ANTE VRBAN (3)

Humoristični prilog

fra Martin Planinić, Mostar

Predsjednik:

Da li je to bilo dovoljno da se nanesu smrt?

Optuženi Vrbani:

Jest gospodine, svaki je dotučen do smrti.

Predsjednik:

Da li ste vidjeli slučajeve da su živi ili poluživi bacani u grobnicu?

Optuženi Vrbani:

Nisam vidio. U mojoj prisutnosti nije bilo, gospodine predsjedniče.

Tužilac Hrnčević:

Je li to pop Brkljačić, koji je bio tamo?

Optuženi Vrbani:

On nije bio svršeni pop. Mislim da je bio student bogoslovije. Meni se čini da nije bio svršen.

Tužilac Hrnčević:

Mislio sam da je to možda bio netko drugi.

Predsjednik:

Što ste vi nakon toga postali? Što ste vi bili za vrijeme NDH? Vi ste 28. travnja 1941. Dobrovoljno stupili u ustaše.

Optuženi Vrbani:

Tada sam bio u stožeru bojne na Oštarijama i nekoliko dana radio sam na platnim spiskovima. Kad se Luburić⁵ vratio iz Slana odredio je da 12 časnika ide u Jasenovac. Me-

⁵ SZ: 1 Gjurgjen str. 3.,136.

đu njima sam bio određen i ja, jer sam poznao vježbovnik hrvatskog domobranstva, pa sam vršio vježbe s ustašama u Jasenovcu. U Jasenovac sam stigao 14. kolovoza navečer. To sam radio do konca kolovoza 1941. Dok je stigla 13. bojna i bojna Juce Rukavine. Otišao sam u sastavu druge bojne u Bihać.

Predsjednik:

Što je bilo dalje?

Optuženi Vrban:

Otišao sam na Bijelo Brdo na položaj, gdje je bila akcija prema Drvaru. Kad je poginuo major Weber nalazio sam se na položaju južno od Hrgana.

Predsjednik:

Što ste radili u toj akciji?

Optuženi Vrban:

S naše strane nije bilo pokolja ni hapšenja ili nešto slično.

Predsjednik:

Što ste poslije toga postali?

Optuženi Vrban:

Poslije toga sam se vratio u Dobrljin na osiguranje rudnika Lješan. U studenom 1941. godine, ne znam točno datuma, vratio sam se u Jasenovac sa čitavom bojnomo koja se vratila i ja sam određen za zapovjednika grupe masona⁶ i HSS-ovaca koji su bili internirani u logoru u Staroj Gradiški, zapravo u kaznenom zavodu u Staroj Gradiški⁷.

⁶ Masoni nisu, barem tako izgleda, slobodno djelovali u NDH.

⁷ Gjurgjen: str. 4., 147. Na narednim stranicama oznaka je 2 Juračić.

BAZALO (61. nastavak)

✍ Dr. Mile Budak, hrvatski književnik, političar i državnik

- Nema tu što o meni i nemamo što sa mnom uređivati, striče Maleta. Moje j' sve uređeno do volje Božije.

E, e: do volje Božije, a na moj račun, sad je volja Stvoriteljeva, da to uredimo i da unda podivanimo ka pametni ljudi - odgovarao je on posve tiho, ne podižući pogleda prema njoj, kao da se je bojao, da će ona pročitati njegove misli, koje još zasad moraju i pred njom ostati najveća tajna. - Ja mislim, da plovani reče, da ovo tvoje i Ivanovo nije ništa i da nije nikad ništa ni bilo, kad ni nije bilo i kad njega nema i kad un ne će, da što bude.

- Ne, striče Maleta! Ja s ovog ognjišta ne ću neg na nosilim!

- Ni ja ne mislim, Kajo, da bi ti smi-

la s ovog ognjišta, al --- sad nisi ništa, a unda bi postala drugo --- Kako bi ti reka, ako oćeš --- I tako --- ako je volja Svemogućeg, a na moj račun est tako. Jer bi mi drugačije kad moremo ovako pošteno i prid Stvoriteljem i prid poštenim ljudim?! ---

Ne, ne striče Maleta, i vala tebi ka ocu i ka bratu, što ti misliš na me, al ja ne ću man ovako, dok smo živi ja i Ivan. Uvano j' to volja našeg Svemogućeg, kad je ovako pušta. Ne mogu ja na Peršića ognjište pljuniti nit mogu osramotiti Kresojića soj, pa reći, da Sveti sakrament nije više uno, što j' bije, jer Ivan --- prekinula se je u riječi i zamukla.

- Nude, nude! - upita on samo, da ne mora sam ništa odgovoriti, iako mu je bilo posve jasno, što je htjela reći.

A nu! - reče ona neodlučno. - Kad uprav oćeš, da ti rečem, ne zamiri mi i nek mi prosti tvoj ljudski obraz, al ću ti reći: --- jer Ivan ne će da sa mnom spava! - Jedva izgovori te riječi i brizne u ljuti plač.

- Ne plači, nvista - poče je on miriti. - I ne tribaš se ni sramiti ni žalostiti. Ti si se pošteno držala i držiš. Nego - to više ne traži ni Stvoritelj ni Sveti otac papa. I nije pametno. Nego, treba to urediti, a unda, Kajo, ja mislim --- A nu ---

S početka je njihova razgovora pomislila, da je se on hoće da riješi s ognjišta, pa da se onda oženi, i u naletu tih misli osjeti kao da joj izmiče tlo ispod nogu. I za žive je Kate ona djecu voljela i pazila na njih, kad je god dospjela od drugih poslova, no istom je sada, kad je to postalo njezinom dužnošću, osjetila pravu ljepotu i te ljubavi i tog zanimanja. Njezin je prirodni nagon majčinstva ovijao djecu najčarobnijom ljepotom i bacao ih u njezin naručaj kao izgračke iz Stvorite-

ljeve ruke, a nju je u isti čas opajao srećom i zanosom. Sva je treperila u osjećaju blaženstva, kakova nikad prije nije osjetila. Ona još uopće nije osjetila ljubavi, dok je ova nesreća ne baci pred djecu i ne sveza je s njima kao sa svojom rođenom dušom. Osjetila je treptaje čežnje, drhtaje oduševljenja i zanos žrtvovanja. Rado je pošla za Ivana, jer je znala, tko je i iz koje je kuće, al nije osjetila prema njemu ništa nova ni osobita. To bi se bilo pojavilo istom kad bi se upoznali i opili međusobnim povjerenjem i sjedinjenjem. Ona nije doživjela tog sretnog časa, pa nije ni osjetila ljubavi, jer je nije bilo. Djecu je voljela od prvog trena, kad ih je vidjela, no nije ih osjetila u svojoj duši kao svoj divni teret i nakit sve dok ih ne vidje osamljene, ostavljene i nemoćne kraj mrtve jedine majke --- Istom tad usplamti njezina utroba i zadrhta svki mišić, a krv joj šikne po žilama u bunilu najodanije ljubavi! ---

I sad bi nju Maleta htio baciti iz kuće! Sad bi on želio, da ona ide k plovanu i da ga moli, da je - upropasti za sav život. Sad bi ona morala reći i Kresojićima i Peršićima, da nije zadovoljna svojom sudbinom, a dosad ju je nosila muklo, tupo, bez ljubavi kao najukroćenija životinja

Čim je on dulje govorio, tim joj je bivalo sve jasnije i jasnije, da on ne želi, da ona otiđe i da se rastane s djecom, a ipak bi htio, da plovani proglaši, da - nije bilo, što

zna sav svijet, da je doista bilo i da je još i danas! On bi htio, da se reče, da nije nikad ništa ni bilo, da ona nije nikad bila Ivanova žena, da se nisu vjenčali, da nije --- Što bi sve morao plovani proglasiti?! --- Zamaglilo joj se je pred očima, za-

slijepila je i opazila pred sobom provaliju: ona je tu obična najmenica! I briznula u ljuti plač i teško grcanje.

- Nemoj, jedna nvista - ponavljao je Maleta u najvećoj neprilici, a kad se nije smirivala, počeo joj je posve nesvijesno, kao malom djetetu

milovati rukom kosu i ponavljati: - Smiri se, Kajo, i ne boj se ništa --- I ne boj se. Ako Bog da, sve će još biti dobro - Smiri se ---

- Meni bi bilo teško odoljeti otići - jedva je izgovorila, prekidajući riječi, kako su joj udarali jecaji u grlo. -

I ne mogu od sramote i grijote ---

- Reka sam ti, jedna ne bila - odgovorio je on veoma toplo, ne prestajući joj milovati kosu veoma lagano i suzdržljivo - da ni ja ne ću, da ti odoljeti odeš. Razumi me, Kajo: ja bi samo tije, da se to s tobom i Iva-

nom dovrši, kad nije nikad ništa ni bilo. Razumi me!

Ne ću ja u to dirati - mucala je ona preko jecaja.

- Moraš! To se mora nikako urediti, a plovani zna, kako. Ja sam i š njim već puno puta o tom divanije. Moramo to urediti, a unda --- Ne bi ja za cili svit, da ti odeš ---

Ne mogu ja ode biti najmenica, a to bi bila, kad bi se to s plovanom --- I ne ću ja, pa da bi bila uprav kraljica, a ne kukavna najmenica! Ne ću, jer ne mogu i ne smim prid licem Svemogućeg ---

- Poslušaj me, Kajo - reče Maleta skoro šaptom, primi je svojom desnicom za ruku i povuče je prema sebi: - Kako ću ti reći jasnije i glasnije, neg ti divanim?! Poslušaj me: ja znam, da nijedna druga ne more biti dicit uno, što im je bila pokojna im mate, al potlje nje, ne more ni edna biti ni blizo uno, što si im ti. Ja to vidim, a to vidiš i ti.

- Ni ne triba - odgovori Kaja, stiša-

vajući plač i jecaje. - Ja ću im vaik biti ka sam i sada, al to nije za tebe, man za dicitu, a stri Josip je divanije rad tebe.

Znam ja, što j' un divanije, al znam i što ja tebi divanim: nije meni do mene, man do dicitu, a kad mi je i do mene, unda ti velim, da od tebe ne more biti bolja! Esi me sad razumila?!

Na te se riječi ona trže, izmakne svoju ruku iz njegove i ustade. Stajala je kraj njega uspravna kao svijeća, a mirna kao mramor, te se nije čulo ni da je disala. Šutjela je kao okamenjena nekoliko dugih trenutaka, a tad reče:

- Striče Maleta, ja znam, da ti misliš pošteno ---

- Milim, Kajo, ka na smrtnoj uri!

Znam i vala ti ka pravom čoviku, al bi volila u najdublji vir u Obsenicu neg to! Viruj mi. A volim te, kako se samo more voliti svog rodjenog ---

BOŽJI PUSTOLOV (28. nastavak)

Daleki putevi Franje iz Ksavera

Josip Badalić D.I. - Zagreb,
Voćarska 106

Od Malake do Indije

Na Badnjak 1551. plovila je polako i oprezno lađa Santa Cruz singapurskim tjesnacem prema Malaci. Dobro sluteći piše Franjo dragom o. Perezu pismo neka zaustavi jedan dan lađu koja bi htjela isploviti prema Indiji, jer dolazi sutra. Taj ekspresni list pošalje brzim domaćim čamcem.

Poštar Antun vidi u malačkoj luci lađu s razapetim jedrom da zaplovi, te brzo obavijesti oca Pereza, te odmah iznesu Franjinu molbu kapeitanu. Zbog počasti i radosti što će se Franjo voziti na njegovoj Gallegi rado će se izložiti borbi sa svojevrijednim monsunom i pričekati jedan dan. A 24. siječnja bez neprilika stignu u Kočin, gdje je upravo bio potkralj portugalske Indije. Taj ga primi vrlo srdačno, kao i drugi

znanci te je Franjo jedva uspio napisati pismo subraći u Evropu, a završava u žaru neprestane ljubavi prema svima opet ovako:

"O Japanu bih mogao napisati toliko toga da ne bih nikada došao kraju. Završavam, premda ne bih mogao naći kraja jer pišem svojoj subraći koju nada sve ljubim, a pišem o prijateljima s kojima sam došao do vrlo tijesnih veza: o kršćanima u Japanu."

Sv. Ignacije Loyola

Kip sv. Franje Ksaverskog u Bensheimu iz 1747.

Tu primi mnogo pisama iz Rima, poglavito od sv. Ignacija, a sve pisano još prije dvije godine. Tamo ga zateče također imenovanje za provincijala svih onih koji žive u Indiji i drugim prekomorskim zemljama. Tako Indija postaje trećom provincijom Družbe Isusove.

Duh i žar Franjin

Kako nježno zna osjećati i svetačko srce, vidi se iz ovih ganutljivih redaka pisanih u to doba sv. Ignaciju:

"Pravi moj oče! Samo Bog, Gospodin naš, znade koliko me je utješila vijest da ste još živi i zdravi. Uz mnoge svete i nježne riječi Vašeg pisma čitam na koncu i ove: 'Posve Vaš, koji Vas nikada ne može zaboraviti, Ignacije.' Sa suzama sam pročitao te riječi i sa suzama ih sada pišem sjećajući se prošlih vremena i velike Vaše ljubavi. — Nikada Vam pismeno ne mogu reći koliko toga dugujem Japancima ... Sveta ljubav Vaše Velečasnosti piše mi kako biste željeli da me prije svoje smrti još jednom vidite. Bog, Gospodin naš znade kako su me duboko dirnule riječi ovako velike ljubavi i

koliko me suza stoje kad god na njih pomislim ..."

To pismo osta dugo na putu, a kad ga Ignacije primi, pozove 28. VI. 1553. Franju neka dođe u Rim. Ali on je već sedam mjeseci ležao u grobu. A Ignacije je želio da Franjo dođe u Evropu te odavde vodi svoje misije, ali je također priželjkivao da on bude njegov nasljednik kao vrhovni poglavar čitavoga reda — kao najsposobniji i s najviše njegova duha.

Evo kako je Franju u pismu subraći u Koimbri opisao mladi redovnik Nunes Barreto, koji će biti prvi isusovac što je stupio na kinesko tlo:

"Početkom veljače svidjelo se Bogu da se o. magister Franjo iznenada vrati iz Japana ... Kolike li radosti za moju dušu radi njegova dolaska! Pomislite samo, draga braćo, što znači gledati kako ovim svijetom hoda čovjek koji svojim životom potpuno boravi na nebu! Što sve nisam opažao za ovih malo dana kojih sam bio sretan da s njim govorim! Opazio sam srce koje žari ljubavlju Božjom i gori ljubavlju prema ljudima. Opazio sam žarku rev-

nost da pomogne bolesnicima i umirućima ..., neumornu marljivost da grešnike usreći stanjem milosti. I sve je to bilo spojeno s velikom ljubavlju, s veseljem i svetim držanjem.

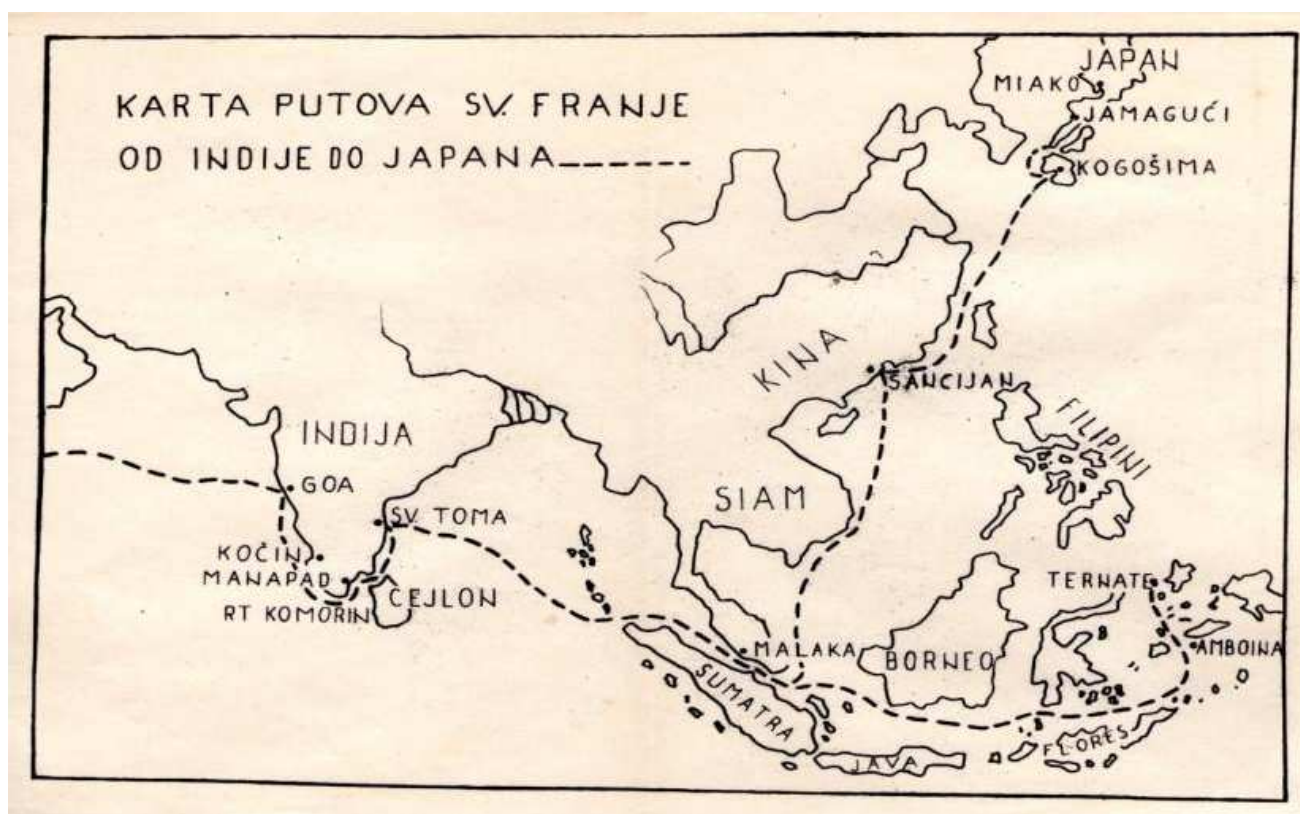
Izgledao je kao da bi se uvijek smijao, ali opet i kao da se nikada ne smije. Ljubav i veselje njegova srca tako prožimaju njegovu vanjštinu i tolikim sjajem radosti odsijevaju te bi čovjek rekao da se uvijek smiješi, dok je opet bio tako skroman, tako otcijepljen od svih stvorenih stvari! Njegov bistar pogled opažao je i najmanju nesavršenost među subraćom. A s druge

strane bio je sama strpljivost dobrotora i blagost ..."

A završava taj ponizni i pobožni svećenik pismo ovako:

"Franjo nosi zastavu, prvi juriša da otkrije nove zemlje. Za njim mora poći oduševljena mladost iz Koimbre da vjeru širi. Mislite, draga braćo, da narodi u Japanu i Kini za vama čeznu ... Do žara ljubavi rastite u samozataji, poniznosti i mudrosti odozgor, u gladi za Bogom i dušama ..."

Ima li danas u hrvatskoj zemlji tako žarkih srdaca koja bi se dala na ovako uzvišen posao?

Liskovo

*d.o.o. za poslovne djelatnosti
Zagreb, Pete poljanice 7
registriran 1992.*

Žiro-račun: 2340009-1110043470PBZ d.d.

Matični broj: 3895009, OIB: 35780633819

e-mail: liskovo.zagreb@gmail.com

tel: 01/2923756, fax: 01/2923757

Djelatnost: računalne i srodne aktivnosti, savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem, promidžba (reklama i propaganda), djelatnost nakladnika, distribucija tiska, djelatnost javnog informiranja, poljoprivredna djelatnost, prerada u ekološkoj proizvodnji, trgovina ekološkim proizvodima, nepretrađenim biljnim i životinjskim proizvodima te proizvodima koji su potpuno ili dijelom sastavljeni od takvih proizvoda, zdravstvena zaštita bilja, proizvodnja, prerada, unošenje iz trećih zemalja ili distribucija određenog bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta, poslovi suzbijanja štetnih organizama ili uništavanja bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta za koje su naređene mjere uništenja, sudjelovanje u športskom natjecanju, športska priprema, športska rekreacija, športska poduka, upravljanje i održavanje športskom građevinom, turističke usluge koje uključuju športsko-rekreativne ili pustolovne aktivnosti, ostale turističke usluge, turističke usluge u ostalim oblicima turističke ponude, kupnja i prodaja robe, obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, zastupanje inozemnih tvrtki, proizvodnja i uzgoj uzgojno valjanih životinja, oplodivanje domaćih životinja, trgovina uzgojno valjanim životinjama i genetskim materijalom.

Novo!

dr. sc. Tomislav Dragun

**Tražiti
međunarodnu zaštitu
kod Boruta Pahora**

2. dio: Borut Pahor

hrvatski - slovenski - english

10

Ognjište